

DARBININKAS

Vol. LXXX, Nr. 15
Balandis - April 14, 1995 Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd. Kaina
Brooklyn, N.Y. 11207 \$1.00

Antrasis Seimo nario rinkimų turas balandžio 8 dieną įvyko Kaišiadoryse. Kaišiadorių apygardoje kandidavo Tėvynės Sąjungos remiamas teisininkas Liudvikas Sabutis ir LDDP atstovas Žemės ūkio ministras Vytautas Einoris. Pagal pradinis rinkimų rezultatus, vienu procentu rinkimus laimėjo LDDP kandidatas Vytautas Einoris.

Vilniuje balandžio 6 d. su vienos dienos vizitu buvo atvykęs Švedijos Ministro Pirmininko Infvaro Carlssono vadovaujama delegacija. Ji susitiko su Lietuvos prezidentu A. Brazausku. Pokalbyje nemažai dėmesio buvo skirta nelegalios migracijos per Lietuvą problemai. Kaip vieną iš didesnių bendradarbiavimo projektų A. Šlezevičius paminėjo ketinimą steigti bendrąją įmonę "Paroc - Lietuva", kuri gamins termoizoliacinę medžiagą. Jos produkciją ketinama eksportuoti į kitas Baltijos šalis, Vokietiją.

Trakų pilyje balandžio 5 d. įvyko tarptautinio madų festivalio "In Vogue Vilnius' 95" atidarymas. Šis ketvirtasis tarptautinis madų festivalis yra ir konkursinis, ir šventinis renginys. Operos ir baletu teatre bus rodoma dviejų dalių programa. Pirmojoje konkursinėje dalyje savo 20 modelių kolekcijas demonstruos dizaineriai iš įvairių Rytų Europos šalių, antrojoje - savo naujausias kolekcijas pristatys svečiai - prancūzų dizaineris Paco Rabanne, Holivudo kostiumų dailininkas Nolan Miller, stilistas Oliver Lapidus.

LDDP džiaugiasi išlaikiusi išbandymą. J. Bernatonis lieka Seimo pirmininko pavaduotoju. Tai paaiškėjo balandžio 6 d. vykusio Seimo posėdyje, paskelbus slaptos balsavimo rezultatus: už tai, kad J. Bernatonis būtų atšauktas iš Seimo pirmininko pavaduotojo pareigų, balsavo - 45 parlamentarai, prieš - 8, vienas biuletenis buvo pripažintas negaliojančiu. Minėto klausimo svarstymą inicijavo 36 Seimo opozicijos atstovai, pareiškę, kad "J. Bernatonio pirmininkavimo Seimo posėdžiams būdai kelia nereikalingus konfliktus", o pats J. Bernatonis "pasižymi arogancija ir šališkumu."

Kaune praėjusios savaitės pabaigoje įvyko pirmasis naujosios savivaldybės Tarybos posėdis. Tėvynės Sąjungos ir Politinių kalinių bei tremtinių koalicija taryboje iš 41 vietos turi 20.

1975-ųjų balandžio ketvirtąją Žaslių geležinkelio stotyje įvyko baisi traukinio avarija. Tada keleivinis dyzelinis traukinys, važiuojęs iš Vilniaus į Kauną, trenkėsi į prekinio traukinio vagoną-cisterną. Jame buvo benzinai, tad kilo gaisras. Keliolika žmonių žuvo, o sužeistų buvo kelis kartus daugiau. Praėjus 20 metų, buvo prisiminta ši šurpi tragedija ir pagerbtos jos aukos. Balandžio 4 d. Žaslių bažnyčioje buvo aukojamos mišios. Po jų žuvusiųjų artimieji nuvyko į avarijos vietą, kur prieš ketelį metų jų iniciatyva buvo pastatytas paminklas. Dabar čia pastatyta atminimo lenta, kurioje įrašytos dvidešimties avarijoje žuvusių žmonių pavardės. Kaišiadorių vyskupas J. Matulaitis pašventino paminklą ir atminimo lentą.

BALTAI Į MASKVĄ NEVYKS

Nors visa Europa ir Jungtinės Amerikos Valstijos ruošiasi pažymėti 50-ąsias pergalės Antrajame pasauliniame kare metines, trys Baltijos šalys - Lietuva, Latvija ir Estija yra lyg ir kryžkelėje: kaip jos gali ir ar jos gali prisidėti prie šių iškilmių.

Trijų Baltijos šalių abejonės kyla iš rolės, kurią ruošiasi Rusija atlikti šiose iškilmėse. Baltai tvirtina, kad Rusija toli gražu nebuvo Antrojo pasaulinio karo didvyrė, o buvo viena iš piktdarių.

Buvęs Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas Vytautas Landsbergis sako: "Rusai nebuvo didvyriai, kovojantys už demokratiją ar laisvę. Jie kovojo, kad ją sulaužytų". Daugumai Baltijos šalių žmonių karas baigėsi tik pernai, kada Rusijos kariai paliko Baltijos šalis.

Jausdami didžiulį savo šalių gyventojų spaudimą, Baltijos šalių prezidentai balandžio 3 d. pareiškė, kad jie neatsakys į Maskvos pakvietimą švesti gegužės 9-ąją Maskvoje.

Pranešdamas savo sprendimą, Latvijos prezidentas Gintis Ulmanis pasakė, kad 180,000 latvių deportacija į Sibira, kai Rusija okupavo Latviją, paliko "žaidzas, kurios dar nėra užgijusios". Ulmanis taip pat pabrėžė, kad Maskva niekada nepasmerkė Baltijos šalių okupacijos ir niekada nepasakė, kad tai daugiau neįvyks.

"Tai būtų puiki proga Maskvai šiuos pareiškimus padaryti", -

pabrėžė Latvijos prezidento kalbėtojas Aivars Markots. Jis pasakė: "Maskva tai padarė kitų Rytų Europos šalių atžvilgiu, tai kodėl to nepadaryti Baltijos šalių atžvilgiu". "Baltijos šalys yra unikaloje situacijoje kas liečia Antarajį pasaulinį karą; jos vienintelės išnyko iš pasaulio žemėlapyje", - pareiškė Aivars Markots.

Lietuvos prezidentas Algirdas Brazauskas kurį laiką svyravo, greičiausiai bijodamas būti apkaltintas pro-nacistinėmis simpatijomis. Lietuvos prezidentas A. Brazauskas balandžio 3 d. išplatintame pareiškimė pažymėjo, kad gegužės 8-ąją dieną, kai daugelyje pasaulio valstybių bus švenčiama pergalė prieš fašizmą, jis tvirtai apsisprendė būti Lietuvoje. Antrojo pasaulinio karo pamirėjimas gegužės 9-ąją dieną Maskvoje mums kaip tautai ir valstybei, nėra prasmingas, todėl į iškilmes Maskvoje aš nevyksiu, - pareiškė jis. Tai, kad Lietuva po karo išnyko iš Europos politinio žemėlapyje yra pasekmė ir nevienareikšmių Jaltos bei Potsdamo konferencijų sprendimų, kuriuos padiktavo didžiųjų valstybių interesai, pažymi jis. Todėl netikslinga būtų vykti ir į Londoną, - mano Prezidentas.

Nors ir nedarydamas jokio viešo pareiškimo, Estijos prezidentas Lennart Meri pirmasis viešai pareiškė savo nusistatymą prieš vizitą į Maskvą.

Kai kurie Baltijos šalių politikai kritikuoja JAV prezidentą Bill Clinton, kuris jau apsisprendė

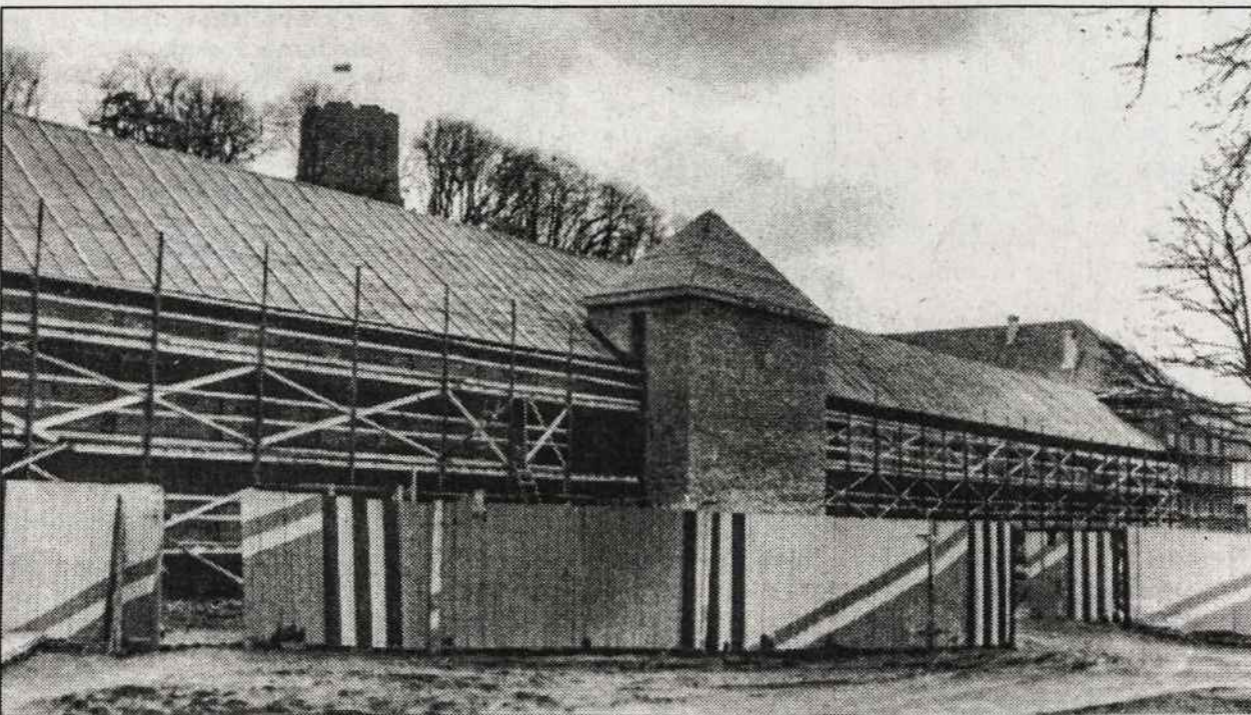
vykti į Maskvą, sakydami, kad jo vizitas suteiks paliudijimą Rusijos pareiškimams, jog ji išvada-vo Rytų Europą. Vytautas Landsbergis savo pareiškimė sako: "Jeigu kokios nors didelės šalies prezidentas nutaria palaiminti savo dalyvavimu kelių dešimčių tūkstančių civilių čekėnų, rusų, ingušų žudynes, net nepareikalaudamas tų žudynių nutraukti, tai yra jo ir jo šalies prestižo reikalas".

Landsbergis pastebėjo, kad "dalyvavimas parade jau virto viršūnių susitikimu". Rusijos užsienio reikalų ministras Andrei Kozyrev JAV Valstybės sekretorių Warren Christopher "vynioja kaip šiltą vatą", - teigė opozicijos lyderis. Pasak jo, jau pasiekta, kad Maskvoje "nebūtų svarstomi antraeiliai klausimai - karas Čekėnijoje".

"Tai rodo istorijos nežinojimą. Šventinės iškilmės bus labai jautrios mums", - pasakė Vytautas Landsbergis surengtoje spaudos konferencijoje.

Estijos sostinėje Tallinne, užkalbintieji žmonės sutiko su šia mintimi. "Tokios šventės klaidina mus. Priešingai negu Vakarams, Antrasis pasaulinis karas mums nėra praeitis. Tai kažkas, nuo ko mes tik pradėdame atsigausti. Mes ką tik atgavome savo nepriklausomybę, kurią Antrasis pasaulinis karas buvo sunaikinęs", - pasakė Ivi Laas, 42 metų mokytojas.

pagal AP, ELTA, LA

Vilnius. Gedimino kalno papėdėje statomi Lietuvos istorijos-etnografijos muziejais rūmai. Viktoro Kapočiaus nuotrauka

LIETUVOS VYSKUPŲ KONFERENCIJOS PAREIŠKIMAS

Dėl Religinų bendrijų teisės i išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo tvarkos įstatymo

Lietuvos Vyskupų Konferencija per masines informacijos priemones sužinojo, kad 1995 m. kovo 21 d. Seimas priėmė dar vieną Religinų bendrijų teisės i išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo tvarkos įstatymą.

Primename, kad 1994 m. lapkričio 18 d. Lietuvos Respublikos Ministro Pirmininko ir Apaštalinio Nuncijaus susitarimu buvo įkurtos dvišalės darbo grupės, kurioms pavesta sudaryti sutarties dėl Katalikų Bažnyčios nuosavybės grąžinimo tvarkos projektą.

LVK dar kartą reiškia savo apgailestavimą, jog Seimas, kurio daugumą sudaro partija, suformavusi Vyriausybę ir jai vadovauja, vienašališkai priima jau

trečią įstatymą tuo metu, kai tas pačias problemas, kuriose susipynę ne tik juridinio bet ir moralinio pobūdžio klausimai, stengiamasi spręsti derybų keliu. Tai rodo nepagarbą besitariančioms šalims.

Tokiu būdu pažeidžiama Restitucijos akto raidė ir dvasia, nes jame nustatyta, kad Bažnyčia ir Valstybė Lietuvoje bendradarbiaus pariteto principu, o Lietuvos Respublika kompensuos Bažnyčiai padarytus nuostolius pagal abipusiai priimtus susitarimus.

Galima abejoti, ar tokio svarbaus įstatymo, už kurį teigiamai pasisakė tikrai 46 Seimo nariai, priėmimas tikrai išreiškia daugumos piliečių, kuriems Seimo nariai turėtų atstovauti, valią.

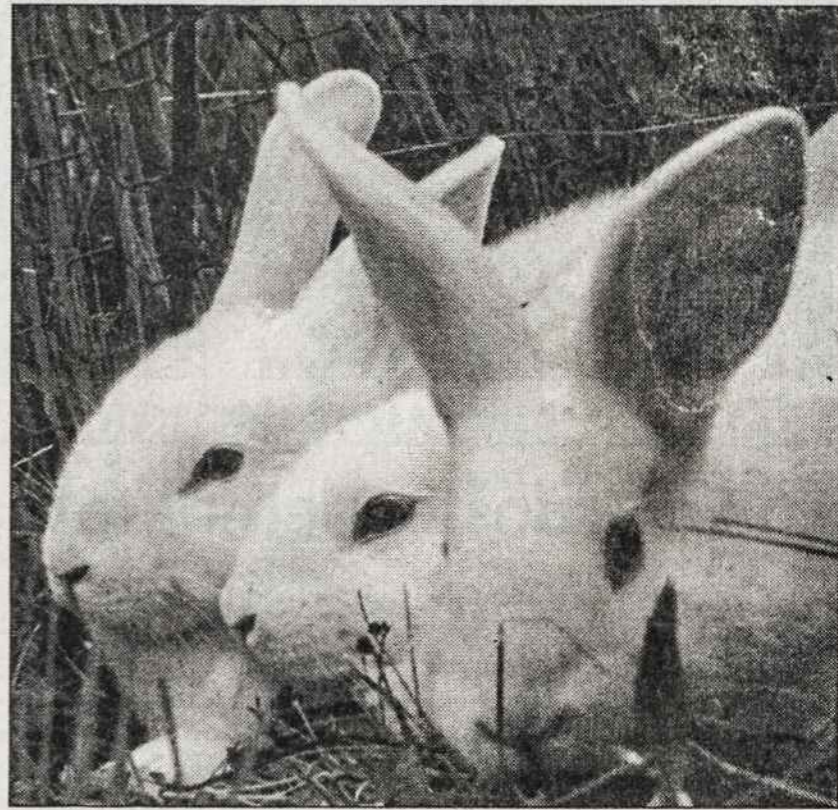
Naujojo įstatymo 4 straipsnis teisingai nustato, kad išlikę nekilnojamosios turtas religinei

bendrijai jos pageidavimu grąžinamas natūra. Tačiau ši teisinga nuostata eliminuojama išimtimis, numatytioms tame pačiame straipsnyje.

LVK negali sutikti, kad tokiu būdu būtų įteisinta neteisėta religinių bendrijų turto privatizacija, įvykdyta valstybinių ūkinių - komercinių subjektų (juridinių ar privačių asmenų), už kurių slepiasi finansinių ar kitokių grupuočių interesai. Nerimą kelia šių grupuočių įtaka Vyriausybei ir Seimui, kurie, nesiskaitydami su Bažnyčios ir kitų religinių bendrijų prašymais grąžinti turtą, pakartotinai bandė galutinai užšaldyti nuosavybės grąžinimo religinės bendrijoms procesą, sustabdydami 1990 m. vasario 14 d. įstatymą ir siekdami įteisinti "de facto" esamą padėtį, t. y. anksčiau nacionalizuoto, o šiandien privatizuoto ar privatizuo-

Su šventom Velykom!

Balti Velykų zuikučiai. Romualdo Kisieliaus nuotrauka

Slaptosios latvių derybos

(AGEP) Latvijos ambasadoriui Vilniuje Albertui Sarkaniui balandžio 4 d. įteikta nota, kurioje prieštaraujama dėl latvių derybų su trečiųjų šalių firmomis ekspluotioti naftą Lietuvos kontinentiniame šelfe. Vykstant Lietuvos ir Latvijos dvišalėms deryboms dėl Baltijos jūros delimitavimo, Lietuvos užsienio reikalų ministerijos žiniomis, jau nuo 1992 metų Latvijos institucijos, neinformuodamos Lietuvos vyriausybės, derasi su JAV bendrove AMOCO dėl naftos telkinių tyrimų ir eksplotavimo ginčytinuose rajonuose, taip pat ir Lietuvos kontinentiniame šelfe.

Kelerius metus Latvija platina informaciją, kuria Lietuvos kontinentinio šelfo dalį ji skelbia savo nuosavybe. Lietuva savo notoje pareikalavo nutraukti neteisėtus veiksmus, nukreiptus prieš jos suverenias teises ir pareiškė, kad nepripažins jokių Latvijos susitarimų su trečiosiomis šalimis dėl Lietuvos kontinentinio šelfo tyrimų ir jo eksplotavimo.

Aviacijos šventė

(AGEP) Kauno aeroklubo aerodrome Pociūnuose birželio 3-4 dienomis rengiamas pirmoji aviacijos šventė. Bus galima stebėti pasaulio akrobatinio skraidymo vicečempiono Jurgio Kairo triukus, Kauno parašiutininkai bandys pasiekti Gineso rekordą su didžiausia Trispalve, taip pat bus galima savo kailiu išbandyti, kaip smagu iššokti su parašiu iš lėktuvo, paskraidyti oro balionu.

Pabėgėlių problema Latvijoje

Latvija nusprendė, kad apie 104 pabėgėliai iš Afganistano, Irako ir Palestinos, jų tarpe 41 vaikas, turės vis dar pasilikti dviejuose traukinio vagonuose netoli Karsava miesto, kol Rusija ir Latvija nuspręs, kuri iš jų yra atsakinga už šiuos žmones.

Pabėgėliai sako, kad Baltijos šalyse jie buvo nuo praėjusių metų gruodžio mėnesio, ir daugiausiai laiko praleido Latvijoje. Tuo tarpu Latvijos pareigūnai sako, kad jie iš pabėgėlių konfiskavo laikinojo Rusijos gyventojų pažymėjimus ir įvažiavimo leidimus kaip pabėgėliams. Tuo jie įrodo, kad pabėgėliai kurį laiką gyveno Rusijoje. Tačiau Rusijos oficialūs sluoksniai apie pabėgėlius kalba kaip Latvijos problema ir atsisako juos priimti.

Latvijos vidaus reikalų ministras Janis Adamsons pareiškė, kad pabėgėliai yra "ekonominiai migrantai" ir prisiekė darysias viską, kad jie būtų deportuoti. Tuo tarpu Jungtinių Tautų ypatingas įgaliotinis pabėgėlių klausimams, skundėsi dėl sąlygų, kuriose laikomi pabėgėliai ir tvirtino, kad dauguma jų yra siekiantys politinio prieglobsčio. *pagal Reuters*

Užsienio bankai veržiasi į Estiją

Landesbank Schleswig-Holstein (LSHG.D) pranešė, kad jis taps pirmuoju Vokietijos banku, atidariusiu savo atstovybės įstaigą Estijos sostinėje šių metų viduryje. Kiel mieste įsikūręs bankas savo pranešime sako, kad jis pasirinko Estiją, kuri daugeliu atveju yra laikoma puikiu pavyzdžiu šalies, kuri reformuoja savo ekonomiką.

Estijos bankas pranešė, kad Landesbank dar nebuvo išduota formali licenzija, tačiau su ja "neturėtų būti jokių problemų".

Estija, atrodo, darosi vis labiau patrauklesnė užsienio bankams. Praėjusį mėnesį Suomijos Union Bank ir KOP Tallinne tapo pirmaisiais, atidariusiais savo skyrius. *pagal Reuters*

jamo turto pasisavinimą.

Nerimą kelia ir besitęsianti antireliginė kampanija spaudoje, pavienių Seimo narių tendencingi pasisakymai, iškreiptai interpretuojantys Bažnyčios interesus ir jos siekius. Taip norima ją sukompromituoti visuomenės akyme.

Bažnyčia gerai supranta sunkią dabartinę žmonių būklę ir stengiasi jiems padėti. Siekdama turtinių teisių atstatymo Bažnyčia nepretenduoja į viso nekil-

nojamojo turto grąžinimą natūra ir nesiekina gyventojus išmesti iš butų. Ji ieško ne privilegijų ar malonės, bet teisingumo ir siekia susigrąžinti tą nuosavybę, kuri reikalinga sielovadai, apaštalavimo, auklėjimo ir karitatyvinei veiklai.

LVK pakartotinai reiškia norą eiti dialogo keliu ir siūlo nežlugdyti pradėtų derybų.

Lietuvos Vyskupų Konferencija

Kovo 30 d., 1995 m.

Vilniuje rinkimų į savivaldybes metu. Viktoro Kapočiaus nuotrauka

Laikas ruošti demokratijos atstatymui

Advokato S. Povilo Žumbakio komentaras, transliuoti Chicagoje 1995 m. balandžio 2 d. per Amerikos Lietuvių Radijo programą, kuriai vadovauja Anatolijus Šlutas.

- o -

Tikėkimės, jog Seimo ir prezidentiniai rinkimai įvyks. Nors, žinant partiečių elgesį, jokių garantijų nėra. Iki rinkimų dar yra laiko kietiesiems - buvusiesiems privaloti priežasčių dėl rinkimų atšaukimo ar atidėjimo. Rusijoje šis klausimas taip pat yra aktualus. Demokratija tiek Rusijoje, tiek ir Lietuvoje dar neatstatyta. Kelias į ją nėra tiesus, tikrai nelengvas. Ypač krašto demokratijai esant partiečių ir prie jų prisiplaukusiu "demokratu" rankose, jos ateitis nėra užtikrinta.

Štai vienas rūpesčių - bet toli gražu ne vienintelis:

Lietuvos litas panašus į Meksikos peso.

Kas atsitiko Meksikoje, gali labai lengvai atsitikti ir Lietuvoje, tik su žymiai skaudesniais pasekmėmis.

Valdančioji Meksikos partija - panašiai kaip ir mūsų "buvusiųjų", dabar pasivadina "demokratine" partija, valdo kraštą iš viršaus. Keliolika šeimų - nomenklatūrininkų elitas, daro visus pagrindinius sprendimus, o krašto turtą kontroliuoja jų draugai.

Isismagine ir įsitikine, jog Meksika žengia į aukštą vakarietiško krašto ekonominę lygį, Meksikos politikai leido gyventi kra-

tui iš importų ir nesubalansuoto biudžeto. Situacija labai primena Lietuvos...

Tuo pačiu, politiniais sumetimais, Meksikos pinigas buvo laikomas stabilium. Tauta tikėjo valdžios žodžiais, kad peso yra vertas tiek, kokiu santykiu jis rinkoje buvo keičiamas į dolerį. Panašiai kaip ir lito vertė - keturi litai - vienas doleris, taip ir peso kaina buvo tik paviršutinis rūbas. Rūbas, kuris buvo permatomas ekspertams, bet valdžia ilgą laiką sugebėjo įtikinti tautiečius, kad toks kursas yra realus. Apšukriems užsieniečiams skolas garantuoja atmokėti ne pesais, o JAV doleriais. Patiems meksikiečiams, valdžia gražina skolas pesais...

Užsienio spekuliantams pamatčius, jog visiems jau darosi aišku, kad peso vertė yra dirbtinai išpūsta, jie šia valiuta pradėjo parduoti ir pirkti dolerius. Gavosi panika. Pagaliau, skolos užsieniečiams ir turtingiesiems krašto gyventojams, turintiems sąskaitas užsienyje, garantuotas doleriais, pasirodė per silpnos - valdžia neturėjo užtenkamai dolerių skolom gražinti.

Panika. Kas bus, jei užsienio bilijonieriai ir Meksikos milijardieriai praras savo investicijas? Taip negali būti. Jie nėra paprasti kaimiečiai, pensininkai, ar darbininkai (ar kokie tremtiniai) - jie yra ta elitas, kuris netoleruoja nuostolių!

Rezultatas dar nėra aiškus, bet pirmieji turtuolių gelbėjimo

žingsniai jau padaryti: prezidentas B. Clinton įtakojamas savo turtingųjų draugu, be JAV Kongreso ar žmonių sutikimo, sudarė 50 bilijonų dolerių fondą gelbėti turtinguosius. Aiškino, neva tai daroma gelbėti JAV darbininkus! Bet, jei kas nors tuo ir patikėjo, tai tam galima parduoti bet kokias šiukšles, vardan aukso!

Meksikos žmonės dabar pradeda suprasti, ką tokia amerikiečių malonė reiškia: tie bilijonai nėra skirti padėti eiliniams krašto gyventojams. Tie pinigai yra skirti užsieniečių ir turtingųjų meksikonų skoloms gražinti. Turtuoliams, kurie investavo savo pinigus Amerikoje ir salose, kurie nemoka mokesčių ir kurių patriotiškumas yra jų pačių puikus gyvenimas.

Kaip Meksikos darbininkai turės gražinti tą 50 bilijonų dolerių paskolą? Iš neturtingųjų kišenių, eikvojant savo krašto turtą (jau užstatė alyvos (naftos) šaltinius Amerikos valdžiai!) ir "pasiaukojant" vietiniams gyventojams. Reikės truputį susiveržti diržus... Pasiuokoti Tėvynės labui... Ar ne panašiai 70 metų savo diržus veržė rusai, komunistinės liaudies labui?

O kaip savo skolas atmokės Lietuva? Kas jas gražins? Ar tie partiečiai iš savo banko sąskaitų Londone, Zuriče, Maltoje, New Yorke ar kokioje nors saloje? Ar tie, kurie atostogauja geriausiose pasaulio kurortuose ir į dieną moka daugiau už viešbutį, negu

per metus uždirba trys lietuvių šeimos?

Ne! Jie nejudins savo banko sąskaitų! Mokės tauta. Mokės žmonės, vargantys šiandien. Jiems bus pasakyta - ir pasakys ne tik darbiečiai, bet ir užsienio bankų atstovai bei svetimų valdžių biurokratai: atėjo laikas susivaldyti. Reikia truputį atsakyti gero gyvenimo, susiveržti diržus! Gi šiandien pensininkai beveik kas savaitę įmeta kaulą į sriubą! Mes tokio gero gyvenimo toleruoti negalime. Reikia gražinti valdžios išsiskolinimus užsienio bilijonieriams!

Tik Lietuva nėra Meksika. Lietuvos kaimynai nėra turtingi ir gan ramūs, dosnūs - dažnai naivūs - amerikiečiai. Amerika nepelėčia savo imperijos - kiek užgrobė Meksikos, tiek ir užtenka. Pietų kaimynai nėra galingesni už Meksiką. Meksika yra turtingas kraštas: turi aukso, sidabro, alyvos ir kitų gamtos turčių, kuriais galima atmokėti, kad ir milžiniškas skolas.

O iš ko Lietuva atmokės tas milžiniškas skolas, kurias savi partiečiai užtraukė ant ateities kartų pečių. Iš ko! Kiek naujų gamyklų, kiek industrijos, kiek naujų darbų sukūrė tie skolinti pinigai? Kur buvo investuota tiek milijonų dolerių? Tačiau reikia prisiminti, jog tie doleriai jau baigėsi. Ateina laikas gražinti skolas. Iki šiol išskyrus vieną mažą atmokėjimą, valdžia net nesistengė jų gražinti. O laikas bėga. Nuošimčiai auga.

Tie pinigai buvo išmėtyti rinkėjų nuraminimui ir "buvusiųjų" praturtinimui. Didelė dalis skolintų pinigų virto importo prekybininkų pelnu, iš kurio valstybės išdas mokesčių gavo mažai. Tas importas apsunksino ir taip ubagiškai besiverčiančią pramonę - gamyklas. Buvo sudaryta dirbtina ekonomika, kurioje importuotas maistas ūkio krašte yra pigesnis už namie gamintą! Tai yra visiškai ekonominis absurdas, už kurį mokėti turės šiandien daugiausiai vargantys! Meksikoje gresia ekonominė depresija, o gal net revoliucija. O kas bus Lietuvoje?

Ar nėra pavojaus, kad didieji Vakarų kraštai, turintys Pasaulinius Bankus ir kitas tarptautines agentūras, kurios skolina ar garantuoja skolas Lietuvai, jų sąkaita darys politinius sprendimus ateityje? Ar jiems neatrodys geriau, kad didieji kaimynai, kuriems pagloboti Lietuvą ir "ga-

rantuoti" už ją skolas, būtų realiausias būdas atgauti skolas? Ar Lietuvos suverenitetas nėra pavojuje?

Dabartinė valdžia, kaip ir prezidentas, Lietuvos suverenitetu ir teisine demokratija nesirūpina.

Prezidentas jau susitvarkė su Aukščiausioju Teismu, Generaliniu prokuroru ir pradeda įvesti savo tvarką visuose krašto teismuose. Kas dėl to protestuoja? Ar Lietuvos Konstitucija yra tik minkštas popierius? Ar kam nors rūpi, kad vyriausias Aukščiausiojo Teismo teisėjas neturi laiko pilnam darbui Teisme (turi dar kitą darbą)? Amerikos doleris praranda apie 2.5% vertės į metus - dėl infliacijos. Lietuvoje infliacija yra bent dešimt-dvidešimt kartų didesnė. Koks turėtų būti tikrasis lito-dolerio kursas už poros tokio milžiniško skirtumo metų? Kodėl nepaleisti lito į laisvąją rinką?

Manyčiau, atsakymas yra aiškus. Nesvarbu, kaip ir ką darbiečiai aiškina, kad litas yra padengtas, faktai rodo ką kita: litas yra padengtas sumomis, maždaug lygiomis išsiskolinimui. Jei-gu Lietuva atmokėtų skolas sve-timtaučiams, kiek iš jų beliktų padengti litui?

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas, patarnauja teisiniuose reikaluose. Advokatas kalba ir lietuviškai. 134 West St., Simsbury, CT 06070. Tel. 203 651-0261.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido-tuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laido-tuvų direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.). Tel. 344-5172. Paruošiamas garbingos laido-tuvės. Modernios kop-lyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoje vietoje - OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, NY. Tel. 847-2323 (namų tel. 847-4477). Įstaigų kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, NY 11227. Tel. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuvini-ai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas pereinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. - 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, NY 11368. Tel. 779-5156.

LIETUVIŲ KULTŪRINĖ RADIJO PROGRAMA "AUŠRA". WINC-FM 90.5, Worcester, MA. Sekmadieniais 8-9 val. vakaro, Eduardas Meilus, Jr., 70 Curtis St., Auburn, MA 01501. Tel. 508 753-7232

LAISVĖS ŽIBURIO radijas girdimas sekmadieniais 9 val. ryto iš KDM stoties 1380 AM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, NY 11364. Tel. 718 229-9134 arba 718 428-4552. Fax 718 423-3979.

PENKERI METAI

Kovo 26-ąją sukako penkeri metai vienai paslaptingiausių ir slapčiausių Lietuvos institucijų - Lietuvos saugumo tarnybai. Ta proga ELTA išplatino savo korespondentės interviu su šios tarnybos vadovu Jurgiu Jurgeliu. Lietuvos saugumo sistema dar nėra sukurta. Pradėjus "nuo nulio" ir dar abejojant, ar tokia tarnyba Lietuvai iš viso reikalinga, rezultatai ir negalėjo būti geresni, pasakė Valstybės saugumo departamento direktorius Jurgis Jurgelis. Padėtis stabilizavosi tik pernai pavasarį, kuomet buvo priimtas įstatymas nubrėžiantis šios tarnybos funkcijas. Tai - kontržvalgyba, žvalgyba, šalies ekonominių pagrindų apsauga. Lietuvos saugumo departamento kontaktus su užsienio analogiškoms tarnybomis J. Jurgelis pavadina "subtiliais", kuriuos ne visada galima pagarsinti. Tarp valstybių, su kuriomis jau užmegzti "glaudesni, nors dar ne visai dalykiški" ryšiai, jis paminėjo kai kurias Šiaurės šalis, Lenkiją, Čekiją, Prancūziją, Vokietiją, JAV, Kanadą. Sutartį dėl informacijos keitimosi apie organizuotą nusikalstamumą, terorizmą, prekybą narkotikais, ginklais, kontrabandą ketinama pasirašyti su Latvija ir Estija. Lietuvoje, kaip ir visose pokomu-

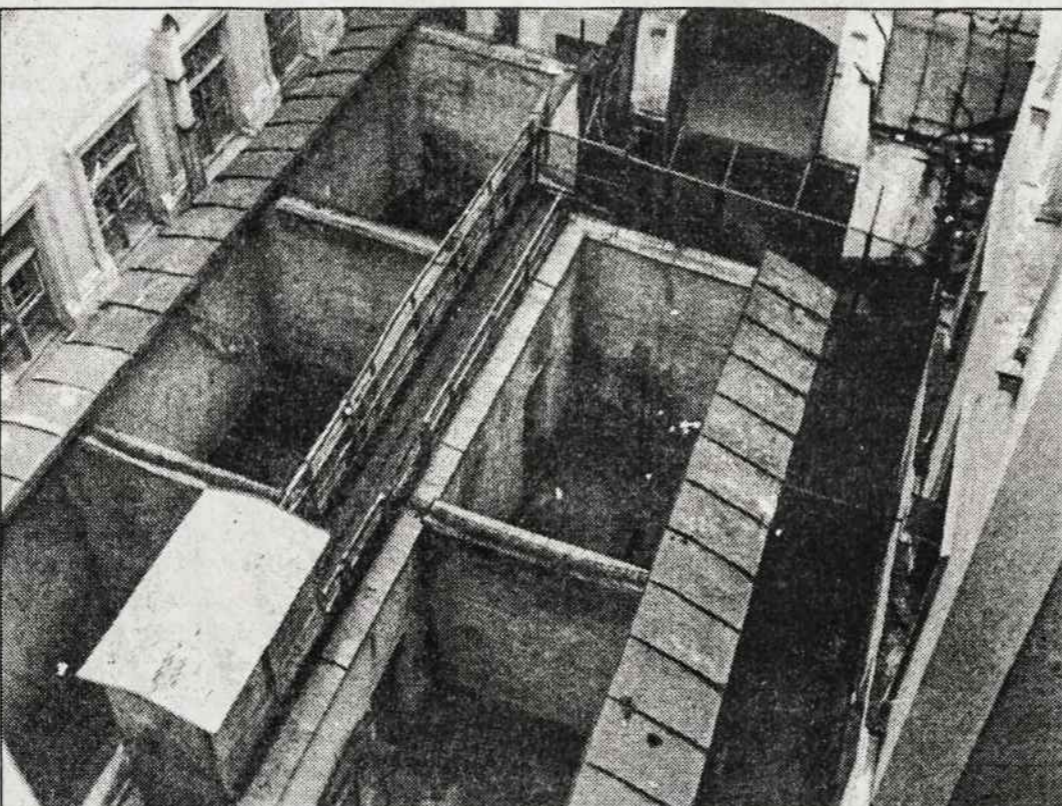
nistinėse valstybėse, trūksta specialiųjų tarnybų pareigūnų. Kalbėdamas apie buvusių KGB darbuotojų panaudojimą naujai sukurtoje institucijoje, J. Jurgelis pavadino Lietuvą "išimtinę valstybę". Mat vienintelėje mūsų šalyje buvo atleisti absoliučiai visi KGB darbuotojai - tai buvo padaryta prieš porą metų vyk-dant sistemos reorganizaciją.

Saugumo departamento vadovas prisiminė, kad, irstant Sovietų Sąjungai, įvyko skillimas ir pačiam Lietuvos KGB padalinijje. Jo manymu, tarp 2,000 Lietuvoje dirbusių KGB pareigūnų nemaža dalis buvo lojalūs Lietuvai, todėl jų patirtį buvo galima panaudoti naujojoje saugumo tarnyboje. Dabar, sakė J. Jurgelis, net ir norint nepavyksta sugrąžinti buvusiu KGB dar-

buotojų - paprastai jie jau turi kur kas geriau apmokamą darbą. Kuriam naujų kadru rengimo sistema - Saugumo departamente formuojamas mokymo centras, kur dėstyti kviečiami universitetų, Policijos akademijos dėstytojai. Priminus Tuskulėnų dvare masinio KGB aukų laidojimo vietoje, praėjusią vasarą vykdytus kasinėjimus, J. Jurgelis sakė, kad ten jau iškasti apie šešių šimtų žmonių palaikai, spėjama, kad dar apie dvejų šimtų žmonių

palaikai liko neiškasti. Ištyrus to meto KGB pareigūnų taktiką ir nustačius, kad masinis laidojimas Tuskulėnų dvare buvo išimtinis, kad aukos dažniausiai buvo užkasamos naktimis, po dešimtį ir daugiau į vieną duobę, dabar spėjama, kad tokių amžinojo poilsio vietų netoliese sostinės turėtų būti apie 40. Tačiau jų kasinėti nežadama, nes nebeįmanoma identifikuoti ten užkastų žmonių palaikų.

ELTA

Buvusių KGB rūmų kiemas, kur buvo kalinių pasivaikščiojimo kameros.

Viktoro Kapočiaus nuotrauka

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI Į VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Kasolino MEMORIALS

66 - 86 80 ST. MIDDLE VILLAGE, QUEENS N.Y. 11379

PHONES (718) 326 - 1282; 326-3150

- TAI MŪSU VIENINTĖLE VIETA -

- GAUSI PARODŲ SALĖ -

KVEČAS JONAS
1933 + 1976

VYTIS KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA

- ☛ LĒKTUVAI
  - ☛ LAIVAI (CRUISES)
  - ☛ TRAUKINIAI (AMTRAK)
  - ☛ AUTOBUSAI
  - ☛ NUOMOJAMOS MAŠINOS
  - ☛ VIEŠBUČIAI
  - ☛ ĮDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS
- GRUPINĖS KELIONĖS Į LIETUVĄ**
MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELEMIS JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA
VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
40-24 235 Street, DOUGLSTON, N. Y. 11363
TEL.: 718 423 - 6161, 1 - 800 - 77 - VYTIS
FAX 718 423 - 3979

DARBININKASThe Lithuanian Weekly
Published by Franciscan Fathers341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207Editorial Office 718-827-1352
Business Office 718-827-1351
FAX 718-827-2964Publication No. USPS 148-360
ISSN 0011-6637Second Class postage paid at Brooklyn, NY, Post Office
Subscription per year \$30.00. Single copy \$1.00.
Published Weekly except 2nd and 3rd week in JulyPOSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207
— Redaguoją REDAKCINĖ KOMISIJA —
E-mail: 71712.107@compuserve.com**ATSIPRAŠYMAS BE ATGAILOS**

Plačiai Lietuvos spaudoje skelbiamas seimo pirmininko Česlovo Juršeno atsiprašymas lietuvių tautos už komunistų padarytas skriaudas ir nusikaltimus visai nepalietė mūsų širdžių ir liko "šauksmas tyruose", nes ko vertas atsiprašymas už nusikaltimus ir skriaudas, jei to atsiprašymo nelydi atgaila ir atsisteisimas? Ar tie gražiai nuskambėję buvusio(?) komunisto žodžiai prikels nekaltai nužudytuosius, ar iš Sibiro grįžusiems palengvins jų turto ir namų gražinimą, iš jų namų pašalinis juose gyvenančius stribus?

Buvę komunistai (bent taip jie save dabar vadina) užima aukščiausias vietas vyriausybėje ir tarnybose, naudojami įvairiausiomis privilegijomis, turi puikias pajamas, todėl stengiasi valdžios vairo nepaleisti iš savo gobšų rankų, kad jų likimas nepasidarytų panašus į kadaise persekiotų tautiečių. Bet jie negali nusikratyti buvusio režimo metodu, nesuprasdami demokratijos principų ir jų turbūt nenorėdami ar net prisibijodami. Kai į Lietuvą grįžta vyresnio amžiaus užsienio lietuviai, vargais negalais "atgavę" Lietuvos pilietybę, jie dar ilgai neturi jokių pilietinių teisių. Jiems neleidžiama savo vardu turėti buto nei telefono ir jie turi vienerius metus laukt, kol jiems bus leista

Aurelija M. Balašaitienė

"registruotis" ir balsuoti. Judėjimo laisvės nėra, nes "registracija" varžo, nuolatinis tapatybės dokumentų reikalavimas gsdina eilinius piliečius, kurie turi mažiau laisvių negu iš Amerikos kalėjimo lygtinai paleistas kalinys, kai jam dėl kurių nors priežasčių yra sutrumpinamas bausmės laikas. Pagalvojus, kad Amerikoje joks pilietis nesirūpina asmens dokumentais, o pasus išgyja tik keliaujantys į užsienį, darosi graudu, kad Lietuvoje vis dar siaučia piliečių "kontrolė". Amerikos, Kanados ir kitose demokratijose yra tik vienas savanoriškai išgyjamas tapatybės dokumentas - tai vairuotojo leidimas, kurį reikia parodyti tik kai policija sustabdo už eismo taisyklių pažeidimą arba vairuotojas patenka į katastrofą. Gyventojai persikelia be jokios registracijos iš vienos vietovės į kitą, ar tai keisdami darbovietes, ar norėdami pakeisti klimatą.

Česlovas Juršenas neturėtų svaidytis tuščiais atsiprašymo žodžiais, o juos ištares, privalėtų nuveikti ką nors pozityvaus, įrodančio jo žodžių nuoširdumą. Aišku, iš dalies toks "atsiprašymas" yra taikomas vyriausybės kritikams, ypatingai demokrati- jose gyvenantiems užsienio lie-

tuviams. Jei jo "atsiprašymas" yra nuoširdus, tai jis turėtų pasiūlyti iš savo pareigų ar bent įtakoti seimą nusikratyti buvusios sistemos liekanų ir ieškoti metodų pilietinėms teisėms bei laisvėms atstatyti. Linkėčiau, kad jis kurį laiką taip gyventų kaip tie, kurie buvo jo ir jo "idėjos bičiuliai" persekiojami ir skriaudžiami. Kaip tikinti krikščionė, jam nelinkiu nelaimės, nei mirties, bet norėčiau, kad jis kiek pakentėtų, dirbtų sunkius darbus, verstųsi iš mažų išteklių, gyventų nešildomoje, sibirietiškoje pašiūrėje, vaikštinėtų pėsčias

į darbą, be limuzino ar automobilio... gal tokios atgailos ir užtektų... Deja, gražiais žodžiais buvę komunistai savo kalčių neišpirks ir už skriaudas neatsilygins. Neprikels jie ir nekaltai nužudytųjų, neužgydys liūdesio ir skausmo randų širdyse tų, kurie buvo priversti palikti savo tėvynę ir ieškoti laisvės svetur. Dar reikia ir pagalvoti apie tai, kiek talentų, kūrybinio turto ir darbo rankų prarado Lietuva, ne vien trėmimais praretinus tautos eiles, bet ir persekiojimų grėsme tūkstančius paskatinius bėgti iš namų.

Ne, pone Juršena, Jūsų atsiprašymas nuskambėjo kaip tuščias indas...

Didysis prisikėlimas

Pasaulis, kuriame gyvename, yra pilnas vargo, kančios, neteisybės, tačiau jame yra ir grožio ir gėrio ir džiaugsmo, truputėlį laimės, meilės ir vilties. Žmogus turi ne tik aiškia nuojautą, bet ir patyrimo, kad laikas bėga, ir vieną dieną jo čia nebus. Vis tiek ar jis varge gyventų, ar prabangoje lepintųsi, likimas visų vienodas. Kas nors turi būti daugiau kaip gyvenimas ir mirtis, nes nei vienas nei antras negali žmogaus patenkinti. Be viso to ką matai, ką žinai, ką jauti, yra geresnio gyvenimo viltis, nes yra troškimas, ilgesys būti amžiam, būti laimingam ir geram.

Žmogus yra sudėtinga būtybė: savo kūnu jis yra ribotas, savo dvasia beribis. Jis, tarsi tas viščiukas dar neprasikales, tupi kiaušinio lukšte tvirtai suvaržytas ir laukia kada kevalas trūks ir atsivers prieš jį naujas pasaulis, niekada nematytas, nepatirtas, nors nujautas ir lauktas. Ar ne taip yra ir su žmogumi, kada kūnas suyra, dvasia tarsi tas viščiukas atsiduria prieš naują gyvenimą. Tai ir yra žmogaus didysis prisikėlimas amžinam gyvenimui, kada kūnas kaip ir kiaušinio lukštas, jam pasidarė per mažas. Tas jausmas, kurį pirmieji tėvai įdiegė su pirmąja nuodėme palikdami rojų, yra tas pats ilgesys, kuris mus veda atgal į mums skirtą tėviškę - rojų, per mirtį į didįjį prisikėlimą.

Jeigu žmonija tą jausmą kada nors prarastų, kaip dabar to siekia "modernus" auklėjimas, tai žmonijos likimas būtų greitai išspręstas. Jokia jėga, jokios saugumo priemonės nesulaikytų žmonijos nuo susinaikinimo. Toji viltis į prisikėlimą, į teisingesnį, gražesnį ir laimesnį gyvenimą yra vienintelė priežastis kodėl žmonės gyvena šiame melo ir skriaudos pasaulyje. Visa žmogaus prigimtis stovi už gyvenimą, už prisikėlimą, neprarasdama geresnio gyvenimo vilties bei prasmės. Protas to bandymo niekad neišlaikytų, prasmės neturintieji kentėjimai protui yra nepriimtini. Apaštalo Pauliaus žodžiai yra giliai įrašyti žmogaus prigimtyje: "Aš manau, jog šio laiko kentėjimai nereikšmingi, lyginant juos su būsimąja garbe, kuri mumyse bus apreiškta" (Rom. 8, 18). Iš tikrųjų toji garbė, tas ilgesys teisingumo, gerumo, meilės, grožio yra žmogaus prigimtyje apreiškta, ji dirbtinomis priemonėmis norima sunaikinti ir gyvenimą paversti beprasmybe.

Gyvenimo prasmę ir viltį palaiko religija. Religija, puoselėdama tikėjimą į Dievą, ikvepia ir gyvenimo prasmės supratimą ir palaiko ryšius tarp Dievo ir žmogaus. Taigi, per religiją ir tikėjimą žmogus ateina pas Dievą. Ar toji religija yra tobula, ar ne, tai čia kitas dalykas, religijos tobulumas priklauso nuo kultūros laipsnio. Kultūringi žmonės amuletu, kaukų ir stabų negarbina ir jais netiki. Tas galima tik žemoje kultūroje. Tie, kurie yra pasiryžę sunaikinti religiją, neišmano ką daro: nudievinta žmonija grįžta į beprasmi bandos gyvenimą. Žmogus tampa besielis robotas, kad ir aukštos kokybės kompiuteris, vis tiek be širdies mašina, dirba kas jai paduota, lygiai gera kaip ir bloga.

Tamsi, konservatyvi religija išvedė žmoniją į šviesą ir kultūrą, o "šviesus" ateizmas gražina žmoniją į tamsą ir beprasmi egzistenciją. Grumtynės tebevyksta tarp tamsos ir šviesos, tarp mirties ir prisikėlimo, ir mums tenka apsispręsti kurion pusėn atsistosisime.

KARUSELĖJE

Vytautė Žilinskaitė

9

Mokėkime džiaugtis

Ilgai stebėjusi, nusprendžiau, kad visiškai nemokame džiaugtis - nei tu, ką turime, nei tu, ko neturime. (Išimtis - laikraščiu vedamieji.) Optimizmo mums trūksta, šviesaus, gražaus optimizmo!

Šit, pamatę, kad vienoj parduotuvėj jau dvi savaites tęsiasi patikrinimas, mes taip tūžtame, kad pamirštame džiūgauti, jog gretimoj parduotuvėj ištisas dvi savaites patikrinimo nėra! Mes garsiai plūstamės, važiuodami į darbą perpildytai autobusais, bet ar nors vienas nusiuntė padėką, kai po vidurnakčio važiavo erdviai ir patogiai. Zaunijame ir verkšlename, aptikę nulaužtą medelį, o ar kada dėkingai nusišypsoms: "Veizėkit: trys medeliai ir visi trys neaplaužyti sveikutėliai!" Tereikia mums išvysti cigaretę įskandusį pyplį, ir jau apraudame visą priaugančiąją kartą. O prisipažinkime, ar nors kartą džiaugsmingai suklikome: "Ei, visi čionai: štai paauglys, kuris nerūko!" Ką ten! Pamatę kelis netikusius filmus, šokam peikti režisieriu, aktorius, scenarijų, visą tarybinį kino meną; ir nėra vėliau, kuris išdidžiai sušuktu: "Draugai! Bet juk mes turime "Niekas nenorėjo mirti!"

Už valstybinio turto grobstymą kažkoks subjektas atsitupia ten, kur tupdoma. Ir bemat visi: kut kut kut kudak! Ir nėra gaidžio, kuris žvaliai užkarakiekuotų: "Šiukštu-u! Juk liko šimtai ir tūkstančiai, kurie niekur netupi nors išgrobtė dešimteriopai!" Arba vėl - kiti mėgsta bambėti: "Va, vėl papuoliau pas viršininką biurokrata, jau kiek tų viršinių biurokratų! Bet neišgirsi: "O aš buvau istaigoj, kur knibždėte knibžda biurokratų, ir visai jie ne viršiniai!" Nuolat išgirsi niurzgiant: "Jau penkiolika metų eilėje laukiu buto, bet, žio, negausiu ir po trisdešimties! Kur teisybė?" Ir vargu kas tam niurzglui užkimš burną: "Broleli, o kiek gauna butus be eilės ir nė dienos

Taip dabar atrodo Vilniuje Gedimino prospektas su apkirptomis liepomis, kurios atrodo negreit ataug.

Viktoro Kapočiaus nuotrauka

nelauk! Šviesesnėm akim apsidairyk, broleli! Ypač maudžia širdį, kai koks plepys šūkaloja:

- Ėhė, kiek girtuoklių blaivykloje! Kaimenių kaimenės, šurpu! Susimildami, atrėžkite jam:
- Na, na, o kiek girtuoklių ne blaivykloje! Pasigėrėk: tas šlitiniuoja, anas ropoja, dar kitas grovy sapnuoja, ir jokioj jie ne blaivykloj! Mažiau šiuropsėk, daugiau žiūrėk, tikrovės pudytojau!
Bet didžiausią apmaudą kelia purkštavimai parduotuvėse:
- Ak, kokie klaičius apsiaustai, bene kupranugariams siūti?
Ir niekas, žinoma, neatšaus, kad apsiaustai siūti ne tik kupranugariams, bet ir žirafoms, ir pingvinams, ir tritonams (varliagyviams - red. past.).

Tose pačiose parduotuvėse vėl išgirsi burnojant:

- Eilės ir eilės... Stovėk ir stovėk, nebeįmanoma!
O pabando kas nestovėti - tuoj:
- Sparva, bimbale, rupūžės karpa, ar tvarkos nežinai? Matai, ko įsigėidė - be eilės pralįsti! Oho!
Reikia, reikia mažiau purkštauti dėl to, ko nėra, ir daugiau džiaugtis tuo, kas yra.
Reikia žiūrėti ne tik sau į kaliošus.
Bet kur tau!
Kur tau!

Švieži palyginimai

Jaunuolis, kuris atnešė redakcijai savo pirmuosius prozos bandymus, buvo begalo atidus. Net išsižiojęs jis klausėsi vertingų redaktoriaus pastabų.

- Jūsų apsakymai labai trafaretiški, - barėsi redaktorius. - Jau ko ko, bet originalumo čia ir su žvake nerasi. Ypač nuvalkioti, dovanokit už išsireiškimą, palyginimai. Rašote: balti kaip sniegas dantys, mėlynos ir rugiagėlės akys, vikrus tartum vijurkas, juodas kaip smala, gudrus kaip lapė, kvailas kaip bato aulais... Bet visa tai girdėta šimtus, tūkstančius kartų! Įsikalkite sau visiems laikams į galvą, jaunuoli, kad palyginimai turi būti šiuolaikiniai, saviti ir švieži kaip blynai ką tik nuo keptuvės. Tai - visų svarbiausia. Viso gero.

Jaunuolis nevikiarai atsistojo, drebančia ranka paslėmė rankraštį ir išėjo atakuoti prozas aukštumų.
Po mėnesio jis vėl pasirodė. Rankoje jis gnaužė trofėjų - naują

kūrinį. Nedidelę ištrauką iš jo galima ir pacituoti.

"...Kombainininkas Juozas Kadagys nusišluostė drėgną kaip apatinę kiškio lūpa kaktą ir šyptelėjo, parodydamas dvi eiles baltų kaip antros rūšies kvietiniai miltai dantų. Bet jo brigadininkas buvo sugižęs kaip pieno kombinato varškė.

Prie kombainininko ir brigadininko prisitartinio kolūkio pirmininkas. Jo aukšta kaip mūsų pragyvenimo lygis kakta ritosi sūrūs kaip mineralinis "Birutės" vanduo prakaito lašai. Ir čia pat brigadininkas susikirto su pirmininku dėl trašų - kaip diskusijos apie teatro ir dramaturgo santykius dalyviai. Jų besiklausant, žydros kaip pipolfeno tabletės Juozo Kadagio akys apsiniauškė. Jis vėl įsikibo savo stipriais kaip čekoslovakiški batai pirštais į traktoriaus vairą ir tarė:
- Neturiu laiko klausytis rietenų, nes dirbu ir kovojau už gražų kaip Onos Kasperaitienės kaklas rytoj!

Taip jam tarus, kelyje pasirodė moteris. Ji buvo išsipudravusi kaip miestas per savo jubiliejų.

- Ko čia pešatės kaip Kompozitorių sąjungoje? Geriau parodykit, kur yra raštinė, - tarė ji savitu ir šviežiu kaip šio apsakymo palyginimai balsu.

Jo didenybė

Jonas Tartakevičius, septynių dvejetų iš istorijos savininkas, į paskutinę tos pačios istorijos pamoką ateiti nesiteikė. Nors ir buvo specialiai kviestas.

Jis sėdėjo ant upės kranto, tabalavo kojomis ir nuobodžiaudamas spjaudė į vandenį saulėgrąžų lukštus.

Taip jam bespaudant, sutemo. Drauge su sutemomis atslinko ir istorijos mokytoja.

Išklypė batai, supliūškusi kuprinė ir į kablį sulinkusi nugara bylojo, kad istorijos mokytoja aplankė visas miesto istorines, priešistorines ir neistorines vietas, ieškodama įžymiojo Tartakevičiaus pėdsaku.

Nežiūrint trijų sukurtų maratonų, mokytojos veidas švietė palaima: vis dėlto jai pavyko surasti dingusį Tartakevičių. Štai jis - su gumbu ant kilnios kaktos su perplėstomis kelnėmis ir iš tų kelnų kyšančia brošiūra apie vedybinio gyvenimo higieną, visas toks materialus, apčiuopiamas, ne kokia vizija. Iš džiaugsmo mokytoja (nukelta į 4 psl.)

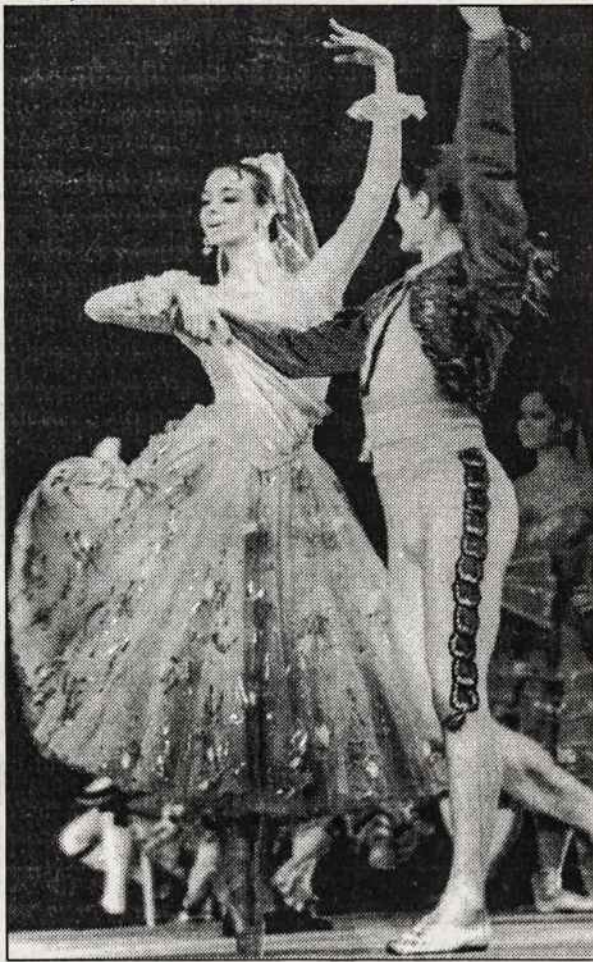
□ Estijos parlamentas balandžio 6 d. patvirtino naują Estijos premjerą - 48 metų Tiit Vahi, kuris skelbia tešias reformas, kurios atnešė šlovę Estijai po 1991 metų. "Naujoji vyriausybė neišsuks iš pagrindinio kelio, kuriame dabar yra Estija", - pabrėžė naujasis Estijos premjeras. 62 parlamentarai balsavo už naujojo premjero kandidaturą, o 34 buvo prieš.

□ Latvijos vyriausybė pardavė 16 iš savo 68 Latvijos Inovacinio banko akcijų Vokietijos Investitions Und Entwicklungsgesellschaft investicijų kompanijai už 1.6 milijono markių.

□ Rusijos prezidentas Boris Jeltsin pasirašė 1995 metų biudžetą. Tai jį padaryti igalino praėjusių mėnesį pasiektas susitarimas su Tarptautiniu Valiutos Fondu dėl \$6.4 milijardo paskolos Rusijai. Rusija tikisi ši mėnesį gauti iš TVF galutinį patvirtinimą ir pirmąją paskolos dalį - \$1.1 milijardo, kuria bus iš dalies padengtos ekonominės vyriausybės programos išlaidos. Šia programa norima sumažinti infliaciją iki 1% per mėnesį, nors praėjusių mėnesį ji buvo 9%.

□ Gegužės 17 d. vienas iš didžiausių pasaulio deimantų, kuris dar neturi pavadinimo, bus parduotas Sotbio aukcione Ženevoje. 100.1 karato brangakmenis yra tokio dydžio kaip žąsies kiaušinis ir aukciono organizatoriai tikisi parduoti deimantą už didesnę nei \$13 milijonų sumą. Jis bus antruoju pagal dydį deimantu, kada nors parduotu aukcione. Praėjusiais metais deimantui buvo suteikta kriaušės forma ir jis tapo kabančiu papuošalu.

□ Du Ukrainos parlamentarai balandžio 6 d. suplėšė Rusijos vėliavą Ukrainos parlamente. Tai įvyko tik dieną po to, kai Rusijos nacionalistas Nikolai Lysenko suplėšė Ukrainos vėliavą Maskvoje ir numetė ją prie Rusijos parlamento durų. Tuo metu Rusijos parlamente buvo svarstomas Krymo separatistų klausimas.

Kovo 27-ąją, Tarptautinę teatro dieną, Vilniaus Operos ir Baletų teatre, iškilmingai paskelbti geriausi teatros menininkai. Laureatams buvo įteiktos "Kristoforo" statulėlės. Už kitri vaidmenį baletu "Don Kichotas" apdovanota balerina Eglė Špokaitė. **Nuotraukoje - scena iš spektaklio "Don Kichotas", šoka - Eglė Špokaitė.**

Viktoro Kapočiaus nuotrauka

VĖL Į PASIMATYMĄ

Vasario antrąją, Paryžiuje, sulaukęs aštuoniasdešimties metų, mirė žurnalistas ir rašytojas Andre Frossard, lietuvių skaitytojui pažįstamas iš dviejų knygų - dar pogrindyje verstos ir platinos, o vėliau - "Katalikų pasaulyje" publikuotos "Žemės druskos", vaizdžiai ir šmaikščiai pasakojančios apie įvairių vienuolių charizmas ir prieš porą metų išleisto "Jono Pauliaus II pasaulio".

Andre Frossard daugeliui prancūzų ir kitų tautų katalikų buvo žinomas visų pirma kaip plačiai pagarsėjęs knygos "Dievas tikrai yra - aš jį sutikau" autorius. Šioje knygoje André Frossard pasakojo savąją atsivertimo istoriją. Jis buvo išauklėtas radikalaus ateizmo dvasioje. Jo tėvas buvo žydų tautybės, netikintis, pirmasis Prancūzijos komunistų partijos sekretorius, vėliau - daugpartinis trečiosios Respublikos ministras. Motina buvo liuteronė, bet ji ir sūnaus religinį auklėjimą nesikišo. Ankstyvoje jaunystėje Frossard domėjosi marksizmu. Jo paties liudijimu, 1935 metais, liepos 8 dieną, jis užėjo į mažą katalikų bažnytelę Paryžiuje, Ulmo gatvėje, kur turėjo susitikti su bičiuliu. "Po kelių minučių išėjau tikintis katalikas" - sako Frossard. Tada jam buvo dvidešimt metų. Jis nusprendė niekam apie mistinę savo patirtį ir apie savo atsivertimą nepasakoti - vis tiek

niekas nebūtų tada patikėjęs.

Norėjau palaukti kol tapsiu labiau žinomu ir turėsiu didesnę autoritetą - vėliau prisiminė jis.

Frossard'o knyga "Dievas tikrai yra. Aš jį sutikau" išėjo 1968 metais. Tada jis buvo garsus ir populiarus žurnalistas, karo metais dalyvavęs pasipriešinimo judėjime, kalintas, pokaryje bendradarbiavęs katalikiškoje spaudoje ir laikraštyje "Le Figaro". Jo knyga turėjo didžiulį pasisekimą ir sukėlė labai platų atgarsį. Daugeliui buvo sunku patikėti ir tada - Frossard garsėjo racionalumu, aštriu humoru, kuris, atrodo, visai nesiderino su mistiniais patyrimais. Bet netikėti Frossard irgi nebuvo lengva. Pavyzdžiui, į kažkieno skeptišką klausimą - O jei būtumėt užėjęs į budistų šventyklą, ar būtumėt tapęs budistu? - jis atsakė: Iki šiolei man vis pasisekdavo išeiti iš geležinkelio stoties, nepavirtus traukiniu.

Frossard, kaip daugelis kitų garsių šio šimtmečio atsivertėlių, tapo labai veikliu kataliku, nuolat ginančiu savo ištikimumą, labai įtaigiai kalbančiu apie savo tikėjimą. Kelio į Damaską patirtis skatino jį nuolat skelbti tai, į ką jis įtikėjo, tai, kas mažoje bažnytelėje žaibu nušvietė jo gyvenimą. Visos Frossard knygos buvo bestselleriai.

Ilgus metus - nuo 1963-ųjų - Frossard rašė dienraščiui Le Figaro. Pirmajame puslapyje kasdien pasirodydavo nedidelė - 15 eilučių rubrika "Cavalier Seul" - (Vienišasis riteris), kurioje žurnalistas komentuojo politikinius, kultūrinius įvykius, išsakydavo savo mintis ir nuo-

vadovavo po dieną: A. Karnienė, K. Gaižauskienė, K. Jasinkas ir I. Jurgelienė.

Maisto gamybai vadovavo R. Balkuvienė, O. Žabukienė, P. Gudonienė ir A. Acienė. Lietuvišką programą scenoje kovo 18 d. atliko tautinių šokių grupė "Audra". Grupei vadovauja K. Gaižauskienė.

Tai buvo didžiausias metų renginys. Klubų valdyba balandžio 1 d. surengė padėkos vakarienę visiems, kurie prisidėjo prie šio festivalio rengimo.

Kalantos vardo šaulių kuopa kovo 23 d. surengė įdomią vakaronę. Dalyvavo apie 300 svečių. Kuopai vadovauja A. Gudonis. Pradžioje "Audros" šokių grupės moterys pašoko tris šokius. Moterų kvartetas, vadovaujamas A. Jurgučio, padainavo 5 dainas. Programoje dalyvavo ir Hamiltono teatro aktorės: E. Dauguvietytė - Kudabienė ir M. Kalvaitienė, A. Kusinskis, A. Ulbinas, St. Vaškys. Pabaigai suvaidinta K. Binkio komedija "10 dolerių ir gyvybė". Vaidina Hamiltono "Aukuro" ir St. Peters-

Maironio "Miškas užia", o muz. A. Jurgutis atliko Chopino "Nokturna". Antroje dalyje kalbėjo Sąjungos pirmininkas dr. Leonas Kriaučeliūnas. Į skyrių įstojo 7 nauji nariai. Juos skyriui pristatė D. Mackialienė. Pabaigai ji padeklamavo dr. A. Zotovo "Tėviškės sodo prisiminimai". Muzikas A. Jurgutis paskambino M. K. Čiurlionio "Nakties daina". Po programos buvo kavutė.

Tarptautinis festivalis surengtas kovo 16 - 19 dienomis. Dalyvavo 52 tautybių atstovai. Tai buvo dvidešimtoji tarptautinė mugė. Meno paviljonas, kurį įrengė D. Švedienė su pagalbinkėmis, buvo vienas iš gražiausių. Juostų audimą paviljone demonstravo: E. Jasaitienė, A. Žalnieriūnaitė - Robertson ir O. Semalevičienė, šiaudinukų papuošalus - N. Liubinienė. Demonstravo ir medžio deginimą, aiškino gintaro susidarymą. Lietuviškojo maisto paviljonas buvo labiausiai apgultas priešpiečių ir pietų laiku. Maisto paviljonui

St. Petersburg, FL

Kovo 11-oji paminėta Lietuvių klube. Programai vadovavo klubo pirmininkas A. Karnius. Sugiedotas Lietuvos himnas. Susikaupimo minute pagerbti žuvusieji. Paskaitą skaitė kun. dr. E. Gerutis. Jis filosofiniu - krikščionišku požiūriu analizavo laisvės sampratą. Meninėje dalyje muzikas A. Jurgutis paskambino du klasikinės muzikos kūrinius. Dalia Mackialienė padeklamavo diena pritaikytą pyne, kurią sudarė keletos poetų eilėraščių. Vyrų vienetas padainavo 4 dainas, vadovavo muzikė R. Ditičienė. Solo partiją atliko Aleksas Kusinskis. Minėjimas baigtas visiems sugiedant "Lietuva brangi".

Tautinės Sąjungos St. Petersburgo skyrius vasario 24 d. suruošė prez. Antano Smetonos 120 metų gimimo ir 50 metų mirties minėjimą Lietuvių klubo mažojoje salėje. Apie prez. A. Smetoną kalbėjo inž. J. Jurkūnas. Minėjimo pabaigai aktorė D. Mackialienė padeklamavo

KARUSELĖJE

(atkelta iš 3 psl.)

vos nepravirk.

Tartakevičius nepastebėjo mokytojos. O gal ir pastebėjo, bet neparodė, kaip ir dera kilmingai ypatai, dėl kurios sukariami maratonai. Spjaudė kaip spjaudęs lukštus ir atsainiai tabalavo kojomis.

- O kunigaikšti Tartakevičia! - prabilo mokytoja, nusilenkdama iki žemės kaip turkų pasiuntinys. - Būkite pasveikintas ant šios nuo šiol istorinės kalvos. Ar galiiu prašyti audiencijos?

Pasigirdo neaiškus kunigaikščio urzgimas.

- Jūsų šviesybe, - paskatinta urzgimo, kalbėjo mokytoja, - aš atkeliavau jus nuolankiai paprašyti, kad teiktumėtės ištaisyti savo septynis dvejetus. Septynis mažučius dvejetus, - ji palietė kakta žeme.

Šį kartą kunigaikštis parodė daugiau dėmesio: jis išspiovė lukštą į mokytojos pusę.

- Maldauju! - Mokytoja sunėrė rankas ir atsiklaupė. - Pasigailėkit! Turiu bobutę ir tris mažamečius! Bet kunigaikštis negailestingai tylėjo.

- Gal kunigaikščiui atrodo, kad septynių dvejetų paskutinę trimestro dieną ištaisyti nebeįmanoma? Ar taip, jūsų didenybe?

- Švilpt man į tuos dvejetus!

Mokytoja vos neužspringo iš laimės - jo didenybė prabilo! Tai jau buvo didžiulis ne tik jos, bet ir viso pedagogų kolektyvo laimėjimas!

- Jūsų šviesybe, - sukliko ji, - jums užteks vienui vieno trejetuko! Vieno vienintelio, ir bus išvestas tvirtas kaip Trakų pilies bastionas trejetas!

Kunigaikštis abuojuoju ikišo kojos nykštį į upe.

- Ar... atleiskite už išlūmą... ar nesiteiktų kunigaikštis rytoj pagerbti savo atsilankymu mokyklos ir pakalbėti apie kitą kunigaikštį, Vytautą Didįjį?

- Nekalbėsiu apie vickas (Vytautas - red. past.), - pasipiktino didžiūnas.

- Tada apie Mindaugą karaliu, tuščioj klasej, po pamokų, - mokytoja padarė gražų reveransą - O gal įsakysite čia ateiti? Kaip kunigaikščiui patogiau?

Bet kunigaikščiui, matyt, ir šiaip, ir anaip nebuvo patogu. Be to,

už kalvos sušvilpė, - matyt, jo laukė kitų didikų svita. Kunigaikštis įsakmiai mostelėjo ranka: audiencija baigta.

Istorijos mokytoja griebėsi už galvos.

- Ką jūs darote, didenybe! - sukukčiojo ji. - Kas dabar bus?

Čia Tartakevičius ištraukė kilmingą nykštį iš vandens ir išsitiesė visu savo milžinišku vieno metro trisdešimt penkių centimetrų (3.5 - pėdos - red. past.) ūgiu. Ir sugraudė krivių krivaičio balsu:

- Kas bus? Aš žinau, kas bus! Man jau išvesti du dvejetai - iš aritmetikos ir lietuvių kalbos! Tai ką, gal įraitysi ir trečią, kai mokykla dirba be antramečių? Cha!

Kunigaikštis treptelėjo koją, ir atšiuoliavo nematomas žirgas. Tartakevičius vikriai užšoko ant jo ir nuliukošėjo tolyn - į kalvas, miškus, klonius ir į aukštesnę klasę.

Optimistiškai

Apie ateities žmogų prirašyta priešnektė tiek ir tiek. Bet kas iš to? Jokio konkretnio vaizdo.

O ar ne mūsų tiesioginė pareiga pasekti, ką veiks tas ateities žmogus, atlikęs tarnybinę pareigą, ar turinągi praleis laisvalaikį, ar reguliariai mokės profsąjungos mokesčių, ar nepamirš prieš naktį išgerti kefyro... Turime jausti atsakomybę už ateities žmogų, kuris, gal būt, yra kurio iš mūsų tiesioginė atžala, kas žino. Tačiau sekti jį ir rūpintis juo reikia labai jautriai ir atsargiai, vengiant grubių priekaištų ir saldžių panegirikų, kad jo neišlepintume ar neatstumtume. Be to, nereikia pamiršti, jog jis vis dėlto gyvens ne dabarty, o tolimoj aitey, kai mūsų pažūros bus pasenusios, o cilindrai, ko gero, grįžė į madą.

Todėl pirštų galais, nekeldami bereikalingos erzelynės ir, paprašysiu, ne urmu! - prisilinkime prie jo, ateities žmogaus, tada, kai jis, neturėdamas ką veikti laisvalaikį (deja!), tampo staltiesės kutą.

Jo vardas - Tomas. Jis sėdi ir tampo kutą tokiu metu, kai žmonės jau tapę nemirtingais (mokslo vyrai tikina, kad ateity nebemirsime). Vadinas, mūsų Tomas turi ir turės tik vieną datą - gimimo datą. Išnyko karstai, duobkasiai ir - koks nuostolis beletristikai! - nekrologai.

Mūsų Tomas - pačiame jėgų žydėjime. Jam vos 75 000 pavasarių. Jis - 497-tas savo mamytės sūnelis jauniausias šeimoje, todėl jo charakteris dar galutinai nesusiformavęs, ir jo gimdytojai retkarčiais

mones. Jo rubrikos daugelį užkabinavo, užgaudavo; vieniems jos atrodė per daug kairuoliškos, kitiems - labai dešinos - nelygu kokią problemą Frossard komentavo. Iš tiesų jo komentarai visada turėdavo kietą moralinį branduolį, dažnai būdavo labai aštrūs, tiesiog režiantys. Panašiu kategoriškumu pasižymėjo ir Frossard katalikybė - pastaraisiais metais jis dažnai kritikuodavo prancūzų katalikus ir net buvo įgijęs konservatoriaus vardą. Jo geras draugas - irgi atsivertėlis ir žurnalistas, italas Vittorio Messori taip apibūdino Frossard religingumą: buvo negailestingas tradicionalistas. Galima sakyti, jog jam nereikėjo tikėti, nes jis "pamatė".

Jo namai buvo tarytum dvasinio gyvenimo centras. Daugybė žmonių - kunigų, vienuolių, pasauliečių kreipdavosi į jį, prašydami patarimo, pagalbos. Jis visada buvo labai tėviškas ir ganytojiškas, žavintis savo intelektu ir gyvumu.

Labai artima draugystė rišo Frossard su popiežium Jonu Paulium II-ju. 1982 metais jis parengė pokalbį su Popiežiumi knyga, pavadintą "Nebijokite". Vėliau išėjo - "Jono Pauliaus II-ojo pasaulis", ir "Ginant Joną Paulių II-ąjį". Frossard su popiežiumi rišo bendri ištikimimai, idėjos, jis gerbė Karolio Woytylos drašą, atkaklumą ir nuoseklumą. Popiežius didžiai vertino Frossard. Gavęs žinią apie jo mirtį, šv. Tėvas pasiuntė Frossard žmonai nuširdžią telegramą ir už jį meldėsi rytinėse vasario 2 dienos mišiose.

Andre Frossard nebėra tarp mūsų. Jis išėjo vėl pasimatyti su Tuo, kurį pirmą kartą "sutiko" 1935 metais.

A.P.P.L.E. vėl vyks į Lietuvą

APPLE narių suvažiavimas įvyko 1995 m. balandžio 1 - 2 d. Washington, kur buvo aptarta šios vasaros seminarai Lietuvos mokytojams. Suvažiavime dalyvavo seminarų rengėjai ir dalis amerikiečių profesorų, kurie žada vykti į Lietuvą šią vasarą.

Šią vasarą seminarai vyks Vilniuje, Kėdainiuose, Šilutėje, Bir-

burgo "Žibinto" aktorai: E. Kudabienė, M. Kalvaitienė, A. Ulbinas, St. Vaškys, J. Starėnas, A. Kusinskis ir Rūta Dimaitė. Po programos buvo vakarienė.

ALTO St. Petersburgo skyriaus gegužinė bus balandžio 26 d., trečiadienį, Veteranų parko 2-ame paviljone. Pradžią 10 val. ryto, karšti pietūs 12:30 v.

Šaulių gegužinė įvyks balandžio 19 d., trečiadienį, Veteranų parko 2-ame paviljone. Pradžią 10 val. Šilti pietūs 12:30 v. **L.Ž.**

žuose ir Šalčininkuose. Jau penkti metai kaip šie seminarai sėkmingai buvo prarasti įvairiuose miestuose: Birštone, Kaune, Kėdainiuose, Klaipėdoje, Marijampolėje, Panevėžyje ir Vilniuje. Dėstytojai vyksta savo lėšomis ir suaukvoja mokymo medžiagą ir techniką, kuri išdalinama mokytojams ar paliekama naujai įsteigtuose mokytojų centruose.

Kad galėtume sudaryti sąlygas Lietuvos mokytojams dalyvauti seminaruose, yra reikalinga parama, nes pagal algas Lietuvoje mokytojai negali atvykę į kursų susimokėti už pragyvenimą dvi savaites bendrabučiuose. Norint Lietuvos mokytojams padėti renkamos aukos - stipendijos. Vienam mokytojui stipendija yra \$25. Atsiuntę stipendiją gausite laišką iš mokytojų-jos, kuris stipendiją gavo. Prašoma stipendijas siųsti šiuo adresu: APPLE, P.O. Box 617, Durham, CT 06422.

pasiskaito Makarenką (rusų pedagogas-red. past.) . O rūpintis tėveliams yra kuo: per 75 000 neilgo gyvenimo metus Tomas pakeitė 650 darboviečių. Neaiškiookit, nes, padaliję 75 000 iš 650, sužinosime, kad kiekvienoje darbovietėje jaunuolis išbuvo daugiau kaip po šimtą metų! O tuo tarpu jis laikomas plevėsa! Vargšas Tomas!

Be to, mūsų Tomas neseniai susituokė. Tai jau nebe pirmos, o 66-tos jo sutuoktuvės. Bet neskubėkime teisti! Juk su kiekviena žmona jis išgyveno kone po 1000 metų! O ką jis girdi:

- Vėjo pamušalas, pliuškis, drigantas, keičia žmonas kaip nosines. Kompromituoja visuomenę! Anais laikais, kad ir dvidešimtame amžiuje, tai bent moralės, tai bent šeimos būta! Daugių daugiausia - keturios žmonos. O dabar? Palaida bala!.. Kur mes einame?

Taigi to meto požiūriu Tomas nėra rimta figūra. Jis jau turi 800 papeikimų su įrašymu, jam buvo surengti 78 draugiški teismai, ir padoriose šeimose mūsų Tomas nėra laukiamas svečias. Vos kur užsuks, tuoj už jo nugaros (šis paprotys tvirtai išsilaike) ir šnibždasi: - Koks akiplėša. (Tik prieš šimtą metų buvo, ir vėl apsisukęs lenda!

Todėl mieliausia vietelė mūsų užguitam Tomui yra kukli, archaiška kavinė, kurią neseniai atkasė ir restauravo archeologų ir architektų būrys. Jie net atrado sienoje freskos liekaną - gerai išsilaukusią undinės uodega. O išdžiūvusio fontano dugne užtiko keletą barzdos plaukų. Antropologai nustatė, kad plaukai priklausė vyriškam padarui, ir padarė išvadą, kad dvidešimto amžiaus antroje pusėje visi vyrai buvo barzdoti, o iš nebarzdotų tyčiotasi ir kikenta. Už šiuos drašius ir opius atradimus jiems buvo suteikti nusipelnusių vardai. Jeigu jie dar būtų nustatę, ar šie plaukai patys iškritę iš barzdos, ar buvo išrauti ir įmesti į fontaną, o jei išrauti, tai paties barzdos savininko ar piktos rankos ir t. t. - jų nuopelnai būtų kur kas aukščiau įvertinti. Todėl nusipelnę atradėjai toliau ieško ir ieškos mūsų Tomui iš lėto gurkšnojant kavą.

Bet, šitiek kalbėdami apie vieną Tomą, mes esame vienpusiški. Juk į ateitį reikia žiūrėti optimistiškai (pabandyk kitaip!), o mūsų Tomas, kaip matome, yra liūdna išimtis tobuloje ateities visuomenėje. Todėl palikime jį geriant kavą ar tampant niekuo dėta kutą ir žvilgtelkime į šviesesnes, patrauklesnes ateities būtybes. Juoba kad jų toli nereikia ieškoti. Sakykime, Tomo tėvai. Ši darni pora šonas prie šono išgyveno 196,000 metų (idomu, kodėl šis pavyzdys neįkvėpė Tomo?).

(Bus daugiau)

Worcester, MA

Kviečia Naujosios Anglijos Šauliai

Š.m. balandžio 23 d. Worcester, MA, švesime Lietuvos Šaulių Sąjungos Išeivijoje Trakų Rinktinės dvidešimtmetį.

1954 m. atkūrus LŠSI, inž. Juozas Stašaitis, gyvenęs Brockton, įsijungė į šaulišką veiklą ir pradėjo steigti šaulių kuopas Naujoje Anglijoje. Taip išaugo ir klestėjo trys šaulių kuopos: Jono Vanagaičio Bostone, Martyno Jankaus Brocktone, dr. Vinco Kudirkos Worcesteryje.

Dažnesniam visų kuopų susitikimui ir pabendravimui J. Stašaitis, būdamas Martyno Jankaus kuopos vadu, lietuvių pranciškonų sodyboje Kennebunkport, ME, įsteigė šaulių kultūrinę savaitę su įvairia programa: sportas, šaudymas, paskaitos, koncertai ir t. t. Po kelerių metų kultūrinė savaitė buvo sutrumpinta. Pasiliko tik prie Darbo šventės savaitgalio.

Jis ypač kreipė dėmesį į jaunimą, įsteigė jaunimo "Geležinio Vilko" šaulių kuopą, kuri keletą metų veikė labai gražiai, bet po kurio laiko kuopa likvidavosi.

LŠST centro valdybos leidimu Martyno Jankaus šaulių kuopos vadą J. Stašaitis įsteigė Naujoje Anglijoje šaulių rinktinę, kurią sudarė trys anksčiau minėtos kuopos. Steigiamasis rinktinės suvažiavimas įvyko 1975 m. sausio 18 d. Brockton, MA. Juozas Stašaitis išrinktas pirmuoju rinktinės vadu. Rugsėjo 30 - 31 dienomis Maironio Parke prie Worcesterio, įvyko pirmasis rinktinės kultūrinis savaitgalis.

Nuo 1976 m. kultūriniai savaitgaliai ruošiami lietuvių pranciškonų vasarvietėje Kennebunkport, ME.

"Darbininko" laikraštį J. Stašaitis išsiryškino šaulių skyriui, pavadindamas "Lietuvos Šaulių Gretose". Buvo to skryiaus redaktorius. Nepakeičiama jo talkininke šiame darbe buvo Dr. Vinco Kudirkos kuopos šaulė Janina Miliauskienė.

1977 m. per rinktinės suvažiavimą Worcesteryje, Dr. Vinco Kudirkos kuopos vadą g. š. Algirdas Zenkus išrenkamas rinktinės vadu. Jis tęsia savo pirmojo darbu ir tobulina rinktinės tautinę ir kultūrinę veiklą.

1980 m. suvažiavimas vyko Bostone. Rinktinės vadovavimo vairs vėl sugrįžo į pirmojo rinktinės vado ir įsteigėjo g. š. Juozo Stašaitio rankas.

1981 m. rinktinė finansavo "Chronicle of the Catholic Church in Lithuania" No. 48, June 29, 1981, išleidimą anglų kalba.

1982 m. Lietuvos atstovybės Washington, DC rūmų remontui rinktinė aukėjo 3702 dol.

1983 m. Lietuvos Šaulių Sąjungos Išeivijoje centro valdyba patvirtino mūsų rinktinės pasirinktą "Trakų" vardą. Įsigyta ir rinktinės vėliava.

Rudenį vyko rinktinės suvažiavimas Brocktone. Vladas Bajerčius, Jono Vanagaičio kuopos šaulys, išrinktas LŠSI, Trakų rinktinės vadu. Buvęs rinktinės vadas 1985 m. Chicagoje per visuotinį dalinių atstovų suvažiavimą pakeltas LŠS Išeivijoje garbės nariu. Rinktinės vadas g. š. Vladas Bajerčius baigęs trejų metų kadenciją, daugiau nekandidavo. 1991 m. birželio mėn. jis mirė.

1986 m. rinktinės suvažiavimas vyko Worcesteryje ir Dr. Vinco Kudirkos kuopos vadą g. š. Algirdas Zenkus antrą kartą išrinktas LŠST, Trakų rinktinės vadu. Šiose pareigose yra ir šiuo metu. Uoliai dalyvavome Lietuvos laisvės reikalaujančiose demonstracijose Washington, DC, prie Jungtinių Tautų New Yorke ar kitose vietose. Rėmėme ir kultūrinę Išeivijos lietuvių veiklą. Organizavome išvykas į Dainų, Tautinių Šokių šventes Chicagoje, Clevelande, Hamiltone.

1988 m. rinktinė išleido lietuvišką lipinuką ant voku, skirtą

70 metų Lietuvos nepriklausomybės atstatymo sukakčiai paminėti. 1989 m. spalio 28 d. Maironio Parke, prie Worcesterio surengtas Lietuvos Šaulių Sąjungos įsteigimo 70 metų sukakties minėjimas.

1992 m. kovo 29 d. Maironio Parko didžiojoje salėje suruoštas solisčių iš Lietuvos Aldonos Vilčinskaitės ir Astos Krikščiūnaitės koncertas. Akompanavo Povilas Stravinskis. Daug darbo įdėjo rinktinės vadas g. š. Algirdas Zenkus, sekretorė Janina Miliauskienė, lietuvių radijo programos "Aušra" vedėjas inž. Eduardas Meilus, Jr. ir kiti.

Lietuvos Šaulių Sąjungos žurnalo "Trimito" redaktorių kreipėsi į rinktinės vadą g. š. Algirdą Zenkų prašydamas, kad sutiktų būti žurnalo atstovu Naujoje Anglijoje.

Rinktinės sekretorė ir korespondentė Janina Miliauskienė sutiko į jį rašyti, kuriame yra skyrius skirtas Išeivijos šauliams ir pavadintas "Šaulių Gyvenimas Išeivijoje".

Daugelį metų Amerikoje buvo leidžiamas žurnalas "Karys", rašė ir jį, nes jame taip pat buvo skyrius, skirtas šauliams ir pavadintas "Tremties Trimitas". Be minėtų, daugiau kaip 30 metų laikraščiuose "Draugas" ir "Darbininkas" aprašo Worcesterio lietuvių veiklą.

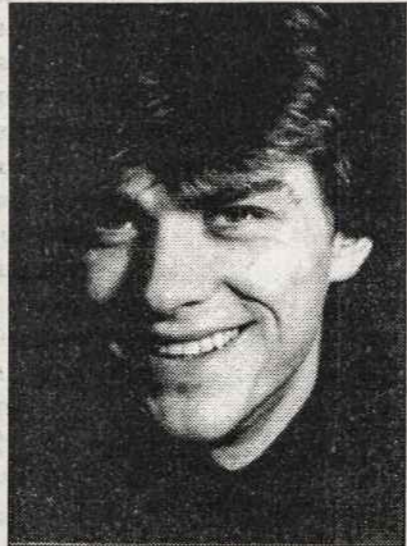
Beveik 10 metų tęsęs kovą su skaudžia liga, 1993 m. balandžio 24 d., savo namuose Brockton, MA, mirė LŠSI, Trakų rinktinės Naujoje Anglijoje, steigėjas ir pirmasis vadas g. š. Juozas Stašaitis.

Martyno Jankaus šaulių kuopos vadą g. š. Stasė Gofensienė per 1993 m. įvykusį visuotinį šaulių dalinių atstovų suvažiavimą Chicagoje pakelta LŠS Išeivijoje garbės nare.

Lietuva, išsilaisvinusi iš komunistinės priespaudos, išgyvena vargo, nepriteklių ir skurdo laiko-

tarpi. 1993 m. pavasarį rinktinė išsiuntė pirmą siuntą 600 svarų drabužėlių našlaičiams. Gruodžio mėnesį išsiusta antroji siunta drabužių seneliams. Abiejų siuntų persiuntimas rinktinėi kainavo beveik 1000 dol. Rinktinės moterų vadovė Vanda Ramonienė pasigėrėtinai atliko darbą ruošiant siuntas.

1994 m. balandžio 23 d. Maironio Parko patalpose, LŠSI Trakų rinktinės vado g. š. Algirdo Zenkaus iniciatyva, lankėsi Lietuvos Šaulių Sąjungos vadas Rimvydas Mintautas ir jo pavaduotojas Stasys Ignatavičius, lydimi LŠSI vado g. š. Mykolo Abariaus. Atvyko ir LŠSI garbės vadas prof. dr. Vaidievis Mantautas, Jono Vanagaičio kuopos vadas g. š. Stasys

Estradinis dainininkas Žilvinas Bubelis atliks koncertinę dalį LŠSI Trakų rinktinės dvidešimtmečio minėjime balandžio 23 d., sekmadienį, Maironio parke.

Augonis iš Bostono, Martyno Jankaus kuopos vadė g. š. Stasė Gofensienė iš Brocktono, o kartu atvyko ir jų vadovaujama kuopų šauliai ir svečiai.

Nežiūrint didelių pasikeitimų rinktinėje, ypač sumažėjus narių skaičiui, po trijų metų pertraukos 1994 m. rugsėjo 3 - 5 dienomis lietuvių pranciškonų vasarvietėje, Kennebunkport, ME buvo suruoštas rinktinės kultūrinis savaitgalis, kuris pasisekė labai gražiai.

Lietuvos Šaulių Sąjungos vadovybė suteikė LŠSI Trakų rinktinės vadui g. š. Algirdui Zenkui Lietuvos Šaulių Sąjungos garbės nario vardą.

1994 m. spalio 23 d. Lietuvių klube, Bostone septyniolikmetis Vilhelmas Čepinskis, smuiko virtuozas, atliko nepaprasto grožio koncertą, kuris sužavėjo visą gausiai susirinkusią publiką. Koncertas apvainikavo 20-ies metų LŠSI veiklą.

LŠSI Trakų rinktinės valdyba: kapelionas kun. Rafaelis Šakalys, OFM, vadas g. š. Algirdas Zenkus, vado pavaduotojas Martynas Dapkus, sekretorė ir korespondentė Janina Miliauskienė, išdininkė Anelė Maskeliūnienė, moterų vadovė Vanda Ramonienė, vėliavnešis Julius Maskeliūnas. Kontrolės komisija: Česlovas Kiliulis ir Ilona Baranauskaitė. Kuopų vadai: Jono Vanagaičio Bostone - g. š. Stasys Augonis, Martyno Jankaus Brocktone - g. š. Stasė Gofensienė, Dr. Vinco Kudirkos Worcesteryje - Arūnas Grigalaukas. J.M.

Šauliai kviečia į koncertą

Dr. Vinco Kudirkos šaulių kuopa gegužės 21 d. sekmadienį, 3 val. p. p. Maironio Parko didžiojoje salėje ruošia pavasarinį koncertą, kurį atliks pramoginių dainų solistai Nijolė Ščiukaitė ir Jurgis Žukauskas iš Lietuvos, lydimi solistės vyro muziko Juozo Tiškaus. Apie šiuos solistus ypač, Nijolę Ščiukaitę buvo plačiai aprašyta "Darbininko" puslapiuose. Po koncerto svečius šaulės pavaišins kavute ir jų pačių keptais įvairiaisiais skanumynais. J.M.

Lemont, IL

Juozo Mačėno meno darbų paroda

Meno entuziastas Juozas Mačėnas, savo 80-ties amžiaus metu proga Pasaulio Lietuvių centro meno galerijoje surengė savo darbų parodą, kuri vyko kovo 11 - 25 dienomis. Čia jis buvo išstatęs 63 kūrinius (jų yra dauguma), atliktus aliejiniais dažais. Taip pat matėsi ir akvarelės ir akrilikos darbai. Jo kūryboje vyrauja peizažai, naturmortai, o taip pat ir portretai.

J. Mačėnas daugiausia gyveno Chicagoje, o dabar yra įsikūręs Lemonte. Piešimas buvo jo beveik viso gyvenimo "hobby". Daile yra studijavęs privačiai pas tris mokytojus, jų tarpe pas garsųjį dail. Adomą Varną, kurio portretų parodoje buvo išstatęs. Taip pat piešimo mokėsi ir Daley kolegijoje.

Yra dalyvavęs eilėje parodų - vienoje kartu su dail. E. Valaičiu Chicagoje. Rodesi ir amerikiečių tarpe. Yra nupiešęs nemaža paveikslų ir portretų privatiems asmenims.

Ši jo paroda Lemonte yra viena iš didžiausių, kurioje suburta jo įvairių metų kūryba. E. Š.

Chicago, IL

Bibliotekininkė Dalia Pečiulienė ir archivistė Dalia Rakauskienė atvyko iš Vilniaus į Chicago trijų mėnesių darbui Lituanistikos Tyrimo ir Studijų Centre. Katalogavimą skyrė Pečiulienė yra jau antrą kartą iškviešta iš Lietuvos Nacionalinės Bibliotekos testis LTSC rinkinių katalogavimą. Rakauskienė, kuri yra konsultantė Lietuvos Archyvų generalinėje direkcijoje, klasifikavo ir aprašys Pasaulio Lietuvių Archyvo rinkinius pagal Lietuvoje naudojamą sistemą. Šio darbo išdava bus visuotinis Lietuvos ir užsienio lietuvių archyvininkų sąvadas. LTSC pirmininko prof. dr. Jono Račkausko kvietimu, dabar Centre darbuojasi keturios vilnietės, profesiniai atstovaujantys archyvų, bibliotekų, mokslinių knygų redagavimo ir muziejų specialyboms.

RUSIJA PĄŽEIDINĖJA LIETUVOS ORO ERDVĖ

(AGEP) Virš Vilniaus gyvenamųjų rajonų kovo 29 d. skutamuoju skridimu, nešini pakabinama raketine ginkluote, praskrido trys Rusijos koviniai sraigatarniniai. Leidimą skristi per Lietuvą šiems sraigatarniniams išdavė Užsienio reikalų ministerija, suderinusi su Krašto apsaugos ministerija. Tačiau šiuo atveju Rusijos pilotai, pasak užsienio reikalų ministro, "atliko karinio chuliganizmo veiksmą, nes nesilaikė numatyto maršruto ir nustatyto skridimo aukščio". Reaguodama į tai, užsienio reikalų ministerija pasiuntė Rusijai notą.

Nuo to laiko, kai Rusijos kariuomenė pasitraukė iš Lietuvos, užfiksuota beveik 200 valstybinės sienos ir oro erdvės pažeidimų. Maždaug du trečdaliai pažeidimų į Lietuvos oro erdvę įsiveržė, skridami mažame aukštyje, kiti - didieji lėktuvai - valstybinę sieną kirto aukštai ir dideliais greičiais.

Cicero, IL

Apie lietuvių parapiją tik ispaniškai

Chicagos arkivyskupija vakarinių priemiesčių katalikiškų pradžios mokyklų reikalui pradėjo leisti laikraštėlį "Faces", kurį kovo mėnesio antroje pusėje per pašta gavo visi šios srities gyventojai. Čia šalia kitų katalikiškų parapijų ir jų mokyklų aprašymų yra rašoma ir apie vieną iš seniausių parapijų Chicagos vakaruose lietuvių įsteigtą Šv. Antano parapiją.

Yra įdomu, kad visi aprašymai telpa angliškai, tačiau apie lietuviškąją - Šv. Antano parapiją - ispaniškai. Kaip žinome, sumažėjus Cicero gyvenančių lietu-

vių skaičiui, ši parapija atiteko daugumoje į ispaniškai kalbančių kunigų rankas, na ir bažnyčios lankytojų daugumą dabar sudaro ispaniškos kilmės žmonės. Tačiau sekmadieniais čia suma laikoma lietuviškai, gieda parapijos lietuvių choras, mokyklos salėje rengiami lietuviški renginiai. Taigi, lietuviška veikla šioje parapijoje dar nėra mirusi.

Ir nežinia kodėl šios parapijos vadovybei prireikė aukščiau minime aprašytą ispaniškąją parapiją apie lietuvių įsteigtą parapiją įdėti straipsnį ispaniškai. Tuomet ir kitų tautybių parapijų

aprašymus gal reikėjo dėti jų parapijų kalbomis? Nors, kaip minėjau, Šv. Antano parapija dar nėra grynai ispaniška. Ji įkurta ir pastatyta sunkiai uždirbtais lietuvių ateivių pinigais ir daugelį metų išlaikyta, o parapijos mokykla buvo viena iš didžiausių visoje apylinkėje. Tik ispanų kilmės žmonėms čia atsiradus, netrukus buvo panaikinta lietuvių įsteigta parapijos mokykla. Taigi, turbūt, vienintelis tos tautybės žmonių "nuopelnas" šiai parapijai iki šiol.

Todėl nesuprantamas toks įžūlus parapijos vadovybės (o gal kieno kito) pasityčiojimas iš lietuvių, įdedant rašinį mažai kam suprantama kalba, iškreipiant lietuviškas pavardes, sumenkinant lietuvių įnašą šiai parapijai!

E. Š.

Los Angeles, CA, Šv. Kazimiero parapijoje kovo 6-10 dienomis rekolekcijas vedęs svečias iš Lietuvos kun. Ričardas Mikutavičius susitiko pas poetę Daną Mitkienę su rašytojais sekmadienio popietės metu. **Nuot- raukoje dalis svečių iš k.: Pr. Gasparonis, Pr. Visvydas, kun. R. Mikutavičius, Dana Mitkienė, Alė Rūta.** M. Gedgaudo nuotrauka

-- **Sesuo Margaret Zalot**, Marijos aukštesniosios mokyklos vadovė, Chicago, IL, praneša, kad Thoshiba American Foundation mokyklai paskyrė \$8,835 vienkartinę dovana, kuri bus panaudota 1995 - 1996 mokslo metais, mokykloje įkuriant "Basic Physics" klasę.

-- **"Berželis"**, Hartfordo Tautinių šokių grupė, rengia metinį koncertą - vakarą balandžio 29 d., šeštadienį, 7 val. vak. Švč. Trejybės parapijos salėje, Hartford, CT. Bilietus įsigyti ar stalus užsisakyti galima pas Dalią Dziakienę 521 - 6028 arba pas Liną Balsį 729 - 8815.

-- **Žurnalas "America"** kovo 18 d. laidoje išspausdino išsamų kun. Antano Saulaičio, SJ, straipsnį apie Lietuvos moterų vienuolynų veiklą. Pažymėta, kad Lietuvoje šiuo metu yra 18 seselių vienuolių kongregacijų, kurioms priklauso 1,000 su viršum vienuolių.

-- **"Tėviškės žiburiai"**, Toronto lietuvių savaitraštis, balandžio 22 d., didžiojoje Anapilio salėje rengia spaudos vakarą. Meninę programą atliks Cleveland, OH, Dievo Motinos parapijos choras, vadovaujamas muz. Ritos Čyvaitės - Klorienės.

-- **Kun. Benediktas Albertas Rutkauskas**, sulaukęs 84 m. amžiaus, kovo 29 d. mirė dominikonų vienuolyne River Forest, IL. Velionis buvo gimęs Lietuvoje, Jonušuose. Amerikoje išgyveno 45 metus. Studijavo Vokietijoje ir Prancūzijoje, kunigu buvo išventintas 1939 m. Atvykęs į JAV, pastoracijoje dirbo Louisiana valstijoje, o paskutiniu laiku dirbo lietuvių Šv. Antano parapijoje Cicero, IL.

-- **"Grandies"**, jaunimo tautinio ansamblio, tradicinis pokylis įvyks balandžio 29 d. Pasaulio Lietuvių Centre, Lemont, IL.

-- **Chicago, IL**, Nekalto M. Marijos Prasidėjimo parapijoje, Brighton Park, švenčiant veiklos 80 metų sukaktį, kun. Antanas Puchenski su talkininkais rengia ypatingą koncertą, kuris įvyks balandžio 30 d., sekmadienį, 3 val. popiet parapijos bažnyčioje. Programą atliks pianistas Arturo Nieto-Dorantes, styginis ansamblis Cuerdas Clasikas, solistas Arnoldas Voketaitis, solistės Lili-jana Kopūstaitė, Genutė Bigenytė, Virginija Bruošytė. Dalyvaus ir solistas Algimantas Berniškis.

-- **Lietuvių Fondo dailės komisija** dabar sudaro: dr. Kazys Ambrozaitis, dr. Gediminas Balukas (pirmininkas), adv. Algirdas Ostis, dr. Antanas Razma, ex officio nariais įeina Lietuvių Fondo tarybos pirmininkė, Marija Remienė ir LF valdybos pirmininkas Stasys Baras.

-- **Vatikano radijo** lietuviškos laidos transliuojamos kasdien 20 val. 20 min. Lietuvos laiku ir kartojamos kitos dienos rytą 6 val. 40 min. 49 metrų bangų ruože. Kasdien, 20 minučių trukmės laidos, stengiamasi apžvelgti Popiežiaus veiklą, dienos aktualijas.

-- **Illinois gubernatorius** Jim Edgar paskyrė Frances Slutas į Radiologijos technikų akredituotą patarėjų tarybą. Frances Slutas patirtis medicinos srityje bus dideliu indėliu į tarybos veiklą. Slutas yra direktorė Lithuanian Mercy Lift, kurios į Lietuvą jau yra pasiuntęs 115 konteinerių su vaistais ir įranga.

Minkštaširdžiai
- Mano Petras be galo minkštos širdies. Kai tik mudu nueiname į dramos spektaklį, jis jau per pirmąjį veiksmą ima ašaras braukti.
- Mano Juozas dar prie bilietų kasos pradeda verkšlenti.

Skyrybų dovana
- Vadinas, Onute, tu tikrai nori skirtis su manimi?
- Taip, mielas. Jei tu dar mane tebemyli, tai būk toks geras, padaryk man šią menką paslaugėlę.

Daugpatystė
- Vienas žmogėnas, oficialiai neišsiskyręs su pirmą žmona, susituokė su antra. Susitiko ji pažįstamas ir paklausė:
- Ar tu žinai, kokia baismė gresia už daugpatystę?
- Dvi uošvės.

Teatre
Teatre buvo pastatyta nuobodi pjesė. Į eilinį spektaklį atėjo keli pavėlavę piliečiai.
- Įeikite, įeikite, - tarė durininkė. - Tikrai tyliai.
- Nejaugi jau visi miega?

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B. S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N. Y. 11421
WE DELIVER
Tel.: 296-4130

Sportas

Lietuvos futbolo rinktinė pralaimėjo Lenkijai

Lenkijon buvo išvykusi Lietuvos futbolo rinktinė ir kovo 15 d. turėjo draugiškas rungtynes su Lenkija. Naujai paskirtam Lietuvos futbolo rinktinės treneriui B. Zelkevičiui teko nuryti pirmą karčią piliule, kuomet lietuviai patyrė skaudų pralaimėjimą 1:4. Kaip rašo Lietuvos spauda, labai blogai darbavosi Lietuvos rinktinės gynėjai. Ypatinai tai buvo pastebima pirmame kėlinyje, kuris baigėsi 3:0. Ir tik po pertraukos žaidimas išsilygino ir jau trečioje antro kėlinio minutėje neseniai aikštėje pasirodęs R. Pocius (jis pakeitė A. Skarbalį) įmušė įvartį į lenkų vartus.

17-ą žaidimo minutę buvo sužeistas Austrijoje žadžiantis R. Fridrikas, taip kad vėliau rungtyniavo tik Lietuvos komandas atstovaujantieji futbolininkai (išskyrus vartininką V. Martinčėną). Tuo tarpu pas lenkus matėsi net 7 žaidėjai iš gerų užsienio komandų kurių tarpe ypatingai pasižymėjo A. Juskoviak (iš Lisabonos "Sporting" ir R. Kosecki (iš Madrido "Atletico"). Kaip rašo Lietuvos spauda, Lietuvos rinktinės žaidėjams trūko pasitikėjimo savimi ir kovos ugnelės.

Kauniečiai irgi pralaimėjo

Kovo 14 d. Lenkijoje su Lenkijos olimpine rinktinė (iki 21 m. futbolininkais) rungtyniavo Kauno "Inkaro - Grifo" komanda. Ši irgi turėjo nusileisti lenkams, pralaimėdama 0:3. Gerai sužaidė kauniečių vartininkas M. Poškus, kuris atlaikė nemaža pavojingų šūvių.

Vilniaus "Žalgiris" turnyre Kipre

"Žalgirio" futbolo komanda bu-

vo išvykusi į Kiprą ir čia dalyvavo tarptautiniame turnyre. Pirmąsias rungtynes žalgiriečiai pralaimėjo norvegams 1:2, o po to įveikė Farerų salų rinktinę 2:1. Rungtynėse dėl penktos vietos žalgiriečiai nusileido kitai Norvegijos komandai 1:3.

Antrąją vietą čia užėmė Estijos čempionai - Talino "Flora", kurios eilėse žaidė buvęs žalgirietis (vieną sezoną rungtyniavęs Chicago "Lituanicoje") - R. Zdančius.

Lietuvos futbolininkų lygiosios prieš Kroatiją

Po skaudoko (4:1) pralaimėjimo draugiškose rungtynėse prieš Lenkiją kovo 15 d., sporto mėgėjai nelaukė rimtesnio Lietuvos rinktinės pasirodymo vienai geriausių Europos komandų - Kroatijai. Šios rungtynės dėl vietos Europos futbolo pirmenybių finale įvyko kovo 29 d., jau vadovaujant naujam rinktinės treneriui B. Zelkevičiui, Vilniuje. Ir visų nustebimui lietuviai čia išėjo nugalėti. Susitikimas baigėsi be įvarčių ir buvo laimėtas vienas taškas.

Šiose rungtynėse jau be priekaištų dirbo Lietuvos gynyba, kuri labai buvo blanki per susitikimą su Lenkija. Kroatijos puolime žaidusių pora ryškių Europos futbolo žvaigždžių, rungtyniaujančių geros užsienio komandose, nieko negalėjo padaryti. Kroatija Lietuvon atvyko gerai nusiteikusi, nes kovo 25 d. jai pas save pavyko nugalėti stipresnę Ukrainos vienuolikę net 4:0. Prieš tai ketvirtosios atrankinės grupės rungtynėse ji įveikė pasaulio vicečempioną - Italiją - 2:1, Estiją 2:0, Slovakiją 4:1. Taip pat ji pernai pirmose atrankinėse rungtynėse Zagrebe įveikė ir Lietuvą 2:0.

Nors ir sužalusi lygiomis su Lietuva, Kroatija pirmąją ket-

virtoje grupėje su 13 taškų (4 pergalės ir 1 lygiosios). Po jos eina Italija su 10 taškų (3 pergalės, 1 pral. ir 1 lyg.). O Lietuva rikiuojasi trečioje vietoje su 7 taškais (2 pergalės, 1 pralaim. ir 1 lygiosios). Kaip matoma, Lietuva iki šiol žaidė vienierias rungtynes mažiau negu abi pirmosios vienuolikės. Tačiau sekantios rungtynes Lietuva (irgi Vilniuje) turės prieš pasaulinio garso Italijos ekipą ir jose sunku tikėtis taškų, nors staigmenų gali pasitaikyti. Taip pat IV-je grupėje rungtyniauja Slovėnija - 5 taškai, Ukraina - 4, ir Estija, kuri iš penkių susitikimų nelaimėjusi nė vieno taško (įvarčių santykis 1:14).

Beje, į Europos pirmenybių finalą iš kiekvienos grupės (jū yra 8) pateks po dvi komandas ir Lietuvai, žinoma, yra maža galimybių tai pasiekti.

E.Š.

Apie sveikata

JAV vyriausybė š.m. balandžio 3 d. patvirtino naują vaistą - Activase, arba TPA, skirtą širdies smūgių pacientams. Maisto ir Vaistų administracija (FDA) patvirtino ir naujojo vaisto dozę - leidimą į veną apie 90 minučių, - t.y. laikas sutrumpėjo per pusę nei anksčiau buvusio metodo. Activase, sukurtas genetiniu būdu Genentech, Inc., South San Francisco, CA, yra taip pat žinomas ir kaip TPA (tissue plasminogen activator), arba genetiškai kaip alteplase.

Tarptautiniame naujo vaisto išbandyme dalyvavo apie 41,000 širdies smūgio pacientų. Rezultatai parodė, kad mirčių procentas tarp besigydančių naujuoju vaistu buvo 6.3%, kas yra žymiai mažiau negu 7.2% ir 7.4%, kurie buvo gydant ankstesniu metodu. FDA praneša, kad pacientai, kurie turi vidinį kraujavimą arba kraujo išsiliejimo į smegenis istoriją negali būti gydomi naujuoju vaistu.

FDA pirmą kartą išdavė Activase vaistui licenziją 1987 metais. Pernai metais 170,000 širdies smūgio pacientų gavo širdies kraujagyslių atkimšimo terapiją, ir 70% iš jų buvo gydomi su Activase.

pagal AP

Š. m. kovo 24 d. "Darbininke" tilpusi korespondencija apie vieną mūsų iškilų visuomenininką, jį titulavo daktaru, "dr.". Tas mano gerai pažįstamas asmuo mokslinio daktaro laipsnio neturi, bet turi bent tris garbės daktaratus. Jo nuopelnų čia nebėdau mažinti ar net svarstyti, tačiau noriu pasisakyti bendrai dėl garbės daktaratus gavusiųjų asmenų titulavimo daktarais.

Pas mus ir daugelyje kitų kalbų įprasta, kad garbės daktarai "daktarais" netituluojami. Garbės daktaratus turėjo, pvz. Antanas Smetona, J. Tumas - Vaižgantas; Stasys Lozoraitis buvo gavęs jų trejetą; Vilniaus universitetas garbės daktarata suteikė Amerikos lietuvių komunistėliui A. Bimbai, o paskutiniame garbės daktarų teikimo rate šį atžymėjimą gavo Lietuvos prezidentas A. Brazauskas. Šioms ir visoms kitoms (mokslinio daktarų neturinčioms) asmenybėms tačiau nesegiojame "dr. Smetona", "dr. Tumas - Vaižgantas", "dr. Lozoraitis", "dr. Bimba", "dr. Brazauskas". Taip yra priimta ir, man atrodo, tai suprantama ir pateisinama. Amerikos prezidentai kiekvienais metais birželio mėnesį taip pat prisirenka garbės daktaratus, tačiau neteko girdėti kalbant apie dr. Bush, dr. Clinton ir t. t. Redakcijai siūlau šių gairių taip pat laikytis.

Antanas Dundzila
McLean, VA

Redakcija dėkoja skaitytojams už laiškus. Kviečiame ir kitus skaitytojus parašyti savo atsiliepimus, pasiūlymus, pageidavimus, pastabas.

Visus metus geriausias draugas - "Darbininkas" - lankys jus kas savaitę!
Prenumerata vieniems metams tik \$30!

Sudarydami tetamentus, nepamirškite "Darbininko"

atlanta IE, Inc.
800-775-SEND ▼ 914-258-5133

Garantuotas, greitas ir saugus siuntinių pristatymas **nuo DURŲ iki DURŲ**

Siuntiniai pasieks gavėją per 6 savaites, o oro paštu - per 14-a darbo dienų į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, BALTARUSIJĄ, RUSIJĄ.

APRIL PICK-UP SCHEDULE

04/13 THURS	NEWARK, NJ	10-11 AM
04/15 SAT	BROOKLYN, NY	12-1 PM
04/18 TUES	NEW BRITAIN, CT	11-12noon
	NEW HAVEN, CT	2-3 PM
	WATERBURY, CT	4-5 PM
04/20 THURS	PHILADELPHIA, PA	10-12noon
	BALTIMORE, MD	4-5 PM
04/21 FRID	KEARNY, NJ	11-12noon
	PATERSON, NJ	1-2 PM
04/27 THURS	NEWARK, NJ	10-11 AM
04/29 SAT	BROOKLYN, NY	12-1 PM

ECONOMY AIRFARES TO VILNIUS

New York-Vilnius-New York \$655 r.t.

One way to Vilnius \$399

FREGATA TRAVEL
250 West 57th Street, 1211
New York, NY 10107
Tel.: (212) 541-5707

PAPIGINTOS KAINOS Į VILNIŲ ŠI PAVASARĮ ir VASARĄ

Iš New York arba iš Bostono nuo	Bal.-geguž.	Birž.-rugpj.
Chicago arba Florida	\$742.00	\$886.00
Los Angeles, San Francisco, Seattle	\$798.00	\$942.00
	\$918.00	\$1,062.00

Pensininkams - papigintos kainos dažniais atvejais. Kainose neįskaityti mokesčiai.

Mes siūlome papigintus skrydžius į Vakarų Europą, Australiją, Pietų Ameriką, taip pat keliones laivu ir skrydžius į Karibų salas.

AIREX TRAVEL AGENCY

382 Broad Ave
Leonora, NJ 07605

(201) 944-1273

(800) 955-7370

(201) 947-2189

VILTIS (HOPE)

LITHUANIAN RELIEF PARCEL SERVICE, Inc.
368 West Broadway, Boston, MA 02127
TEL.: (617) 269-4455

TIESIOGINIAI SIUNTINIAI IŠ BOSTONO Į VILNIŲ

- Siuntinių Agentūra VILTIS pristato siuntinius žmonėms asmeniškai į namus per vieną mėnesį.
- Minimalus mokestis už persiuntimą yra \$25.
- Visi siuntiniai apdraudžiami. Muitų nėra.
- VILTIS ir toliau tęsia pagalbos siuntinių organizavimo programą - VILTIES DOVANA. Aukotojas gali asmeniškai paremti vargstančią Lietuvos šeimą, Sibiro tremtinį, vienišą žmogų. Gavome naujus sarašus su virš 3,000 šeimų.

Balandžio mėnesį siuntinius priimsime:

CAPE COD, MA	balandžio 12 d.	3.30 - 5 val. p.p.
NORWOOD, MA	balandžio 18 d.	5.30 - 6.30 val. p.p.
PUTNAM, CT	balandžio 19 d.	1 - 2.30 val. p.p.
PROVIDENCE, RI	balandžio 19 d.	4 - 6 val. p.p.
WORCESTER, MA	balandžio 22 d.	11 - 3 val. p.p.
BROOKLYN, NY	balandžio 22 d.	12 - 4 val. p.p.

Informacijos apie paketų siuntimą ir pinigų persiuntimą į Lietuvą prašome teirautis telefonu:

(617) 269 - 4455

VILTIES adresas: 368 West Broadway, Boston, MA 02127

Gintaras Karosas, Vytautas Bazikas ir VILTIES ŠTABAS

ATGIMUSIOS LIETUVOS DAINOS

Jūs galite namuose klausyti gražiausių Lietuvos estradinių dainų, jei įsigysite trijų kasetių komplektą (po 90 minučių kiekviena) tik už 17 dol.
(Persiuntimui pridėti 2 dol.)
Del užsakymų skambinti Darbininko administracijai
9 val. r. - 4 val. p. p.
tel. 718 827-1351
arba rašyti:
Darbininkas (administr.)
341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

MES SIŪLOME PIGIAUSIAS KELIONES Į VILNIŲ IŠ BET KOKIOS VIETOVĖS AMERIKOJE AR KANADOJE

Ferrante Travel Center

135 Broad Ave., Palisades Park, NJ 07650

(800) 654-2432

(201) 592-8780

Susipažinkite - dailininkė M. B. Raugaitė

dešimtųjų metų pabaigoje Bangulė pradėjo domėtis spalvotu zekrasu, jo įvairiomis galimybėmis panaudojant vaizdus ir tekstus. Aštuoniasdešimtuose metuose ji pastebėjo, kad kompiuterių grafika yra kur kas lenkstesnė kurti naujus vaizdus. Ji pradėjo eksperimentuoti. Nusipirko ir specialų kompiuterį "Amiga 1000". Technologijai sparčiai tobulėjant, greitai "Amiga" virto dinosauro - paseno. 1990 m. dailininkė įstojo į Californijos valstybinį universitetą, siekdama magistrės laipsnio iš meno srities. Bangulė pradėjo intensyviai dirbti su kompiuteriu kaip dailės įrankiu. Studijas tęsė su "Macintosh" kompiuteriu ir greitai gavo kūrybinius rezultatus. Devyniasdešimtųjų metų pradžioje jau buvo galima maždaug viską sukurti - vaizdinius ir muzikinius efektus.

Dail. Marijos Bangulės Raugaitės tėviškė yra Delran, NJ, prie Philadelphijos. Ten gyvena jos tėvai - Marija ir Balys Raugai. Dailininkė yra gimusi Vokietijoje, Tettngan mieste. Užaugo ir išsimokslino Philadelphijoje, 1967 - 71 m. lankė Philadelphijos meno kolegiją ir baigė bakauro laipsniu. Dar meną studijavo Tyler meno mokykloje 1971 m. ir Pensilvanijos meno akademijoje 1975 - 1979 m. Savo karjerą pradėjo abstraktine tapyba, paskui perėjo į išvalginę portretų tapybą ir į visokias vizijas. Nuo 1976-ųjų ruošia savo parodas. 1977 m. laimėjo pirmą premiją Wayne Art centre. Dalyvavo ir Kultūros Židinio vienoje parodoje ir laimėjo trečią premiją. Prieš penketą metų nusikėlė gyventi į Los Angeles, kur mokytojauja vakarinėje mokykloje. Meno studijas gilino valstybiniame Los Angeles universitete. Studijų šaka buvo kompiuterinė grafika. Marija Bangulė Raugaitė magistrės laipsnį gavo prieš praėjusias Kalėdas.

Kaip dailininkė ji reiškiasi daugiau kaip 25 metai. Septynias-

Tuo pačiu laiku, kai ji pradėjo savo studijas šiame universitete, televizija pradėjo skelbti daug žinių apie Lietuvą siekiančią nepriklausomybę. Norėjo Bangulė išsiaiškinti, iš kur kilusi, bet mokyklos vadovuose nerado Lietuvos vardo.

Bet štai 1991 sausio 13 d., sovietų tankai puolė demonstrantus, televizijos bokšto gynėjus. Žuvo 14 jaunų žmonių. Visas pasaulis sužinojo apie įvykį.

Norėdama pagerbti žuvusius, dailininkė savo diplominiam darbui pasirinko šią skaudžią temą. Kompiuterine grafika sukūrė vaizdus apie žuvusius. Tai buvo jos istorinis, geopolitinis, poetinis žvilgsnis į kraštą, kuri buvo praradusi ir dabar iš naujo ji surado.

Kompiuterio pagalba ji pagamino vaizdajuostę, kuri trun-

Lietuvių Fondo narių 32-ajame suvažiavime, įvykusiame kovo 25 d. Lemonte, IL, diskutuojamas įstatų pakeitimo klausimas. Iš k.: Istatų komisijos pirmininkas dr. Kazys Ambrozaitis, suvažiavimo pirm. Vytautas Kamantas ir LF valdybos pirmininkas Stasys Baras. Ed. Šulaičio nuotrauka

ka maždaug tris minutes. Tokį laiką nustatė studijų vadovai. Teko šią juostą matyti. Pradžioje raudonom raidėm tamsiame fone įrašyta "Bloody Sunday". Per visą vaizdajuostę yra garsinis įrašas. Philadelphijos "Vilties" choras gieda maldą, pagerbdami žuvusius. Tai yra V. M. Putino eilėraštis, muziką sukūręs A. Vanagaitis. Įrašas padarytas 1970 metais. Giesmė liūdna, ošianti per visą juostą. Žodžiai sunkiai suprantami, bet muzika gražiai palydi vaizdus.

Pradžioje parodomi visų žuvusiųjų juodai balti portretai. Įterptas Vytauto Landsbergio pasakymas, kad lietuviai nestotų prieš tankus.

Paskui žuvusiųjų veidai vėl kartojami, bet jau kitokiu būdu. Jie parodomi negatyviai, kur buvo juoda, paverčiama į baltą; ir atvirkščiai. Tai sustiprina žuvu-

siųjų vaiduoklišką išpūdį. Įrašyti ir žuvusiųjų vardai, pavardės.

Vaizdajuostė užbaigiama originaliai. Įdėti ornamentai, kurie paimti iš 1777 metais Lietuvoje pagaminto popieriaus. Ornamentai parodomi Lietuvos vėliavos spalvose: geltona, žalia, raudona.

Prie vaizdajuostės dar yra 10 puslapių tekstas, kur aprašoma, kaip tai padaryta. Ši vaizdajuostė buvo parodyta Chicagoje, kai ten minėjo kovo 11-tąją. Parodyta vietoj įžanginės maldos. Išpūdis buvo didžiulis. Net ir amerikiečiai ašarojo, žiūrėdami tragiškus vaizdus.

Ši nauja meno sritis - kompiuterinė grafika - tegu paskatina dailininkę domėtis ir kitomis lietuviškomis temomis. Laki jos vaizduotė gali mums daug ką pasakyti ir parodyti iš netolimos praeities. (p.j.)

LIETUVOJE ir apie LIETUVĄ

Rusijos ambasada balandžio 4 d. buvo perduoti du kariniai dezerteriai, 10 dienų gyvenę Vilniaus paskirstymo punkte. Du aštuoniolikmečiai Baltijos laivyno jūreiviai, tvirtindami, kad nenori kariauti prieš Čekėniją, kovo 19 dieną pasitraukė iš savo dalinio Karaliaučiaus krašte ir, perėję sieną, paprašė Lietuvoje politinio prieglobsčio. Pasak Baltic News Service, antradienį Rusijos kariai patys pareiškė, kad nori grįžti į Rusiją. Rusijos ambasada gavo raštišką kariškių pasižadėjimą jų nebausti. Pagal Lietuvos URM, Lietuva neturėjo pagrindo atsisaityti išduoti Rusijai jos karius, savavališkai pasitraukusius iš karinės tarnybos.

Prieš savaitę beveik visuose didžiausiuose Lietuvos ban-

kuose įvyko akcininkų susirinkimai, kuriuose aptarta praėjusių metų veikla. "Lietuvos ryto" žiniomis, tik du Lietuvos bankai šiais metais mokės savo akcininkams dividendus. Tai bankas "Hermis" ir "Vilniaus bankas". "Hermio" akcininkai gaus 20 proc., o "Vilniaus banko" - 15 proc. dydžio dividendus. Tai nulėmė Vyriausybės ir Lietuvos banko reikalavimas formuoti atidėjimus abejotinoms paskoloms. Nekreipiant dėmesio į šį faktą, dauguma Lietuvos bankų pernai gavo daugiau pelno negu prieš metus.

Statistikos departamentas žiniomis, vasario mėnesį minimalus darbo užmokestis Lietuvoje buvo 25 USD, Latvijoje - 51.76 USD, Estijoje - 36.96 USD, Baltarusijoje - 2.57 USD. Prikaičiuotas vidutinis darbo užmokestis vasarį Lietuvoje buvo 109.68 USD, Latvijoje - 164.10

USD, Estijoje per 3 paskutinius praėjusių metų mėnesius - 172.14 USD, Baltarusijoje - 33.23 USD.

Kaliningrado srities Nemuno (Ragainės) mieste surengta pirmoji Karaliaučiaus krašto lietuvių kultūros šventė. Joje dalyvavo aštuoni ansambliai, taudailininkai, vyko Lietuvos televizijos kalbos viktorina "Moki žodį - žinai kelią".

Vilniuje atidaryta jau dvidešimtoji "Fujifilm" laboratorija. Dabar Lietuvoje veikia 55 "Fujifilm" centrai. Bendra Lietuvos ir Austrijos firma "Baltefilm", "Fujifilm" atstovas Lietuvoje, surengė pirmą profesionalių fotografų parodą. Romualdas Požerskis ir Algimantas Armonas

parodoje "Pasaulis" Fuji" spalvomis eksponuoja apie 100 spalvotų nuotraukų.

Atidaryta Vilniaus universitetinė Žalgirio ligoninė. Joje yra stomatologijos poliklinika ir veido žandikaulių chirurgijos bei stuburo ir nervų ligų skyriai, galintys priimti 90 ligonių. Daugiausia paslaugų teikiama nemokamai. Ligoninėje nemokamai gydomi ir vaikai su igimtais veido defektais.

Lietuvos muzikų rėmimo fondas ir Regioninių problemų ir tautinių mažumų departamentas pradėjo koncertų ciklą Baltarusijos lietuviams. Pirmasis koncertas įvyko Pelesoje.

Utenoje, Dievo Apvaizdos bažnyčioje, vyko jaunųjų gies-

MIRTIES SUKAKTIS

A.† A. VINCAS DUBAUSKAS

Prieš penkerius metus netekome mylimo vyro, tėvo ir tėvuko. Jo rūpestingos globos ir nuolatinės giedrios nuotaikos visuomet pasigesime. Už Jo vėlę melsimės Apreiškimo parapijos bažnyčioje sekmadienį, 1995 m. balandžio 23-čią dieną 11-tos val. mišiose. Draugus ir pažįstamus prašome jį prisiminti savo maldose.

DUBAUSKŲ ŠEIMA

A.† A. VYTAUTUI ČESNAVIČIUI

mirus, jo sūnui Algiui, dukrai Liudai ir jų šeimoms reiškiamo gilią užuojautą ir kartu liūdime.

Dr. Arnoldas, Gertrūda ir Tomas Grušniai

A.† A. VYTAUTUI ČESNAVIČIUI

mirus, sūnų Algirdą, Kultūros Židinio Tarybos narį, su šeima, dukrą Liudą su šeima, anūkus ir proanūkius nuoširdžiai užjaučia

Kultūros Židinio Administracija

14911 127th Street
Lemont, IL 60439
Tel.: (708) 257-1616
Fax.: (708) 257-1647

Lietuviai esame visi -
Lietuvių Fonde ar esi?

LIETUVIŲ FONDAS **LITHUANIAN FOUNDATION**

Santrupos: atm.įn. = atminimo įnašas, pavardė po dvitaškio = aukotojas, įm. = įmokėjo, asm. = asmuo, suma po pavardės = įnašų iš viso.

1995 m. sausio mėn.

- 2 x \$10 - Boreišis Algirdas atm. įn., \$70.61; Rempert Katherine B., \$130.
- 2 x \$20 - Grinis Dr. Gedas Marius, \$160; JAV LB Waukegan / Lake County Apylinkė, \$3,610.
- 2 x \$25 - Lietuvių Padėkos Paminklo Fondas, \$8,845; Petravičius Vygdanas, \$85.
- 1 x \$35 - Dunajewski Noakaitė dr. Alicija, \$85.
- 3 x \$50 - Kavaliūnas Antanas, \$100; Kučiauskas Igoris ir Kunigunda, \$1,350; Vidžiūnienė Rūta Kleva, \$775.
- 8 x \$100 - Beiga Kazys ir Sofija, \$700; Metz Virginia, \$100; Sadauskas Aleksas atm.: Sadauskienė Kazimiera, \$900; Sapetka Kazimieras, \$12,365; Stankūnė - Stankūnas Magdalena Birutė, \$300; Valaitytė Laura, \$100; Valaitytė Rasa, \$100; Žarkauskas Rev. Peter atm. įn.: Omaha Lietuvių Medžiotojų - Mežkeriotojų Klubas "Aras", \$100.
- 1 x \$200 - Garligas Albertas ir Jadvyga atm. įn.: Gartigaitė Irena, \$200.
- 1 x \$310 - Žarkauskas kun. klebonas Petras atm. įn.: Kartanienė Ona \$25, Martinkus Daniellus \$25, Reškevičius Albinas ir Gražina \$25 ir 13 kt. asm., \$310.
- 3 x \$500 - Dodge Prišmantaitė Kristina, \$500; Kudukis Petras, palikimas, \$1,000; Macikienė Rozalija atm. įn.: Sinkevičiai Algis ir Zina, \$750.
- 1 x \$1,000 X, \$9,500.
- Iš viso \$4,105.00

1995 m. vasario mėn.

- 1 x \$10 - Pallokas kun. Algirdas, \$110.
- 1 x \$20 - Razgas Benius atm. įn., \$20.
- 3 x \$50 - JAV LB Seattle Apylinkė, \$1,286.25; Kiaunė Kazimieras ir Emilla, \$275; Sakadolskis Romas ir Emilija, \$185.
- 4 x \$100 - Augus Victor ir Marcella, \$700; Dzlgas Vaclovas ir Joana, \$100; JAV LB Clevelando Apylinkė, \$2,600; Lapatinskas Vytautas ir Alice (mirusi) \$1,000.
- 1 x \$140 - Petrauskas Petras atm. įn.: Černis Kęstutis ir Izolda \$25, Garriano F. ir B, \$140 ir 6 kt. asm., \$140.
- 1 x \$200 - Ramas Juzė, \$200.
- 1 x \$10,000 - Prel. Juozo Prunskio Fondas "Darbininkų" premijoms: prel. Juozas Prunskis, \$10,000.
- 1 x \$15,503.38 - Laikūnas Kazys, palikimas, \$15,753.38.
- Iš viso \$26,423.38

Lietuvių Fondo pagrindiniam kapitalui gauta aukų iki 1995.II.28 d. 7,397,213 dol. Gautomis palūkanomis parėmė lietuvišką švietimą, meną, kultūrą ir jaunimą 3,828,621 dol. Palikimai sudaro svarbią Lietuvių Fondo dalį. Iš viso palikimais gauta 3,140,032 dol. Sudarykime testamentus ir bent dalį turto palikime Lietuvių Fondui. Testamente įrašykime šį tikslų pavadinimą:
"LITHUANIAN FOUNDATION, INC., A NOT - FOR - PROFIT TAX EXEMPT ILLINOIS CORPORATION."
Visi remkime Lietuvių Fondą nes Lietuvių Fondas remia lietuviybę.

mininkų konkursas. Vertinimo komisijai vadovavo žinomas dainininkas Vilniaus muzikos akademijos profesorius Eduardas Kaniava. Geriausiems atlikėjams buvo įteikti 4-ių bankų prizai.

Valstybinė Suomijos eksporto kreditavimo organizacija "Cinnish Export Credit" žada šiemet suteikti 10 milijonų dolerių kreditą Lietuvai. Jis bus skirtas finansuoti privatų ekonomikos sektorių, - konkrečius įmonių projektus.

Norvegijos naftos ir dujų kompanija "Statoil" palnuoja Lietuvoje per 4 metus pastatyti apie 25 degalines ir mašinų priežiūros centrus. Pastatyti ir įrengti vieną degalinę kainuoja apie \$1 mil.

KELIONĖS Į LIETUVĄ 1995

Skrydis į Vilnių iš	Bal. 1-geg. 31	Birž. 1-rugp. 31
Chicago	\$655	\$765
Cleveland	731	927
Detroit	739	891
Los Angeles	865	1,017
Miami	725	925
New York	630	740
San Francisco	900	1,025
Tampa	759	911

Plius mokesčiai. Kainos turi apribojimų.
Teiraukitės dėl kainų iš kitų miestų.

1995 m. grupinių kelionių į Lietuvą brošiūra jau paruošta. Kreipkitės. Atsiųsime. **Grupių organizatoriams teikiamos specialios nuolaidos.**

→ → →

VYTIS TRAVEL
40-24 235 St.
Douglaston, NY 11363
Tel.: 718 423-6161; 1-800-77-VYTIS
FAX.: 718 423-3979

DARBININKAS

341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

E-mail: 71712.107@compuserve.com

Redakcija ..... (718) 827-1352
Redakc. FAX .. (718) 827-2964
Administr. .... (718) 827-1351

Spaustuvė ..... (718) 827-1350
Vienuolynas ... (718) 235-5962
Vyskupas ..... (718) 827-7932
Salė (kor.) ..... (718) 827-9645
Salės adm. .... (718) 235-8386

Višpaties Atsimainymo parapijoje Priskėlimo mišios Velykų rytą, balandžio 16 d., įvyks 7 val. ryto. Lietuviškos pamaldos eiliniams sekmadieniais vyksta 11:15 val. ryto. Bažnyčios adresas: 64-25 Perry Ave, Maspeth, telf: (718) 326-2236. Parapijos komitetas visus maloniai kviečia dalyvauti šiose ir ateinančiose lietuviškose mišiose ir renginiuose.

Velykų rytą, balandžio 16 d., Apreiškimo parapijos bažnyčioje Priskėlimo mišios bus 7 v. r. Anksčiau būdavo 6:30 v. r. Laikas pakeistas, pageidaujant žmonėms, nes bus patogiau jiem atvažiuoti į bažnyčią.

Aušros Vartų parapijos, Manhattan, NY, Velykų priskėlimo mišios bus sekmadienį, balandžio 16 d. 9 v. r. Po mišių parapijos salėje įvyks velykinis pobūvis.

Atvelykio popietę po dviejų metų pertraukos vėl rengia LMK Federacijos New Yorko klubas. Popietė bus balandžio 23 d. Kultūros Židinyje.

"Amerikiečiai už nepriklausomą Lietuvą" organizacija prašo narių užpildyti pasiūstas formas ir gražinti su pridėtu voku arba atiduoti išdėtininkui Joe Kohanski ateinančiame susirinkime. Balandžio 22 d. rengiamas lietuvių liaudies muzikos ir šokių koncertas (žiūr. skelbimą šiame puslapyje). Jūsų dalyvavimas palaikys visų nuotaiką. Planuota apsipirkimo ekskursija į Lancaster, PA, birželio mėn. neįvyks. Mrs. Betty Grisko mirė kovo 10 d. po trumpos ligos. Ji buvo labai veikli šios grupės narė.

Vysk. Paulius A. Baltakis, OFM, yra išvykęs į Torontą, kur balandžio 13 d., Didįjį Ketvirtadienį, suteikė dijakono šventimus pranciškonui iš Lietuvos klierikui Julijui Sasnauskui. Vyskupas į New Yorką grįš balandžio 18 d.

Lietuvių - amerikiečių Šiaurinės New Jersey klubas kviečia narius į pavasario susirinkimą balandžio 30 d., 2:30 val. popiet, St. Matthew the Apostle parapijoje, 335 Chester Road, Randolph, NJ 07869. Informacijas teikia Susan Covalesky 201 328 - 2850, Genevieve Pladis 201 377 - 0917.

Kovo 31 d. "Darbininko" 6-ame puslapyje atspausdinta Kaune nebaigto statyti viešbučio nuotrauka buvo autentiška. Tačiau žinutė po nuotrauka, kad ši viešbutį nusipirko JAV prezidentas Bill Clinton - **tik Balandžio 1-osios pokštas.**

Vilniaus radijas užsieniui girdimas 7 val. vakaro trumpomis 31 mtr. bangomis 9530 kilohercų dažniu.

ATLANTA Import Export, Inc., siuntinių į Lietuvą persiuntimo bendrovės atstovai, į New Yorką atvyks šeštadieniais, balandžio 15-ą ir 29-ą dienomis. Tomis dienomis siuntinius priims Kultūros Židinio kieme, buv. spaustuvės patalpose, nuo 12 iki 1 val. popiet. Jokių muitų nėra. Dėl informacijų skambinkite tel. (914) 258-5133. (Dėl siuntinių surinkimo kitose vietovėse žiūrėkite skelbimą 6 psl.)

"Vilties" siuntinių agentūros atstovai Brooklyne, NY, siuntinius vėl priims balandžio 22 d. nuo 12 iki 4 val. popiet Kultūros Židinio kieme, buv. spaustuvės patalpose. Dėl siuntinių paėmimo iš kitų vietovių žiūr. skelbimą 6 psl.

Petras ir Stasė Rasimai, gyvenę Lindenhurst, L.I., NY, pardavė namą ir artimiausiu metu išsikelia gyventi į St. Petersburgą, FL. Balandžio 2 d. Kultūros Židinyje draugai jiems surengė puikias išleistuves. Abu aktyviai reiškėsi lietuviškoje veikloje, lankė parengimus, Petras dalyvavo vyrų "Perkūno" chore. Iš profesijos yra sodininkas, čia dirbo Brooklyno miesto botanikos sode, šiltnamiuose augindamas įvairius augalus.

Vytautas Česnavičius, gimęs 1902 m. rugsėjo 29 d. Būdelės kaime, Šakių apskr., gyvenęs Richmond Hill, NY, po sunkios ligos mirė balandžio 4 d. Jamaica liginėje, sulaukęs 92 metus amžiaus. Buvo pašarvotas Shalins laidojimo namuose. Atsisveikinimas įvyko balandžio 5 d. Balandžio 6 d. po mišių Apreiškimo parapijos bažnyčioje palaidotas Cypress Hills kapinėse. Liko sūnus Algirdas su šeima, dukte Liuda su šeima, 10 anūku, 8 proanūkiai ir kiti giminės Lietuvoje.

DARIUS KASPARAITIS lankėsi "Darbininko" redakcijoje

Balandžio 6-oji, rodos, neturėjo išsiskirti iš kitų darbo ketvirtadienių mūsų redakcijoje. Tačiau netikėtą svečių pas mus atvedė Religinės Šalpos vedėja Vida Jankauskienė.

Darius Kasparaitis, - ji pristatė svečių. Šalia jo stovėjo ir kitas vaikinai, kuris, vėliau kaip paaiškėjo, yra buvęs Dariaus kaimynas Vilniuje, atvykęs kaip studentas į konferenciją Jungtinėse Tautose. Tai jis ir atviliojęs Kasparaitį į Kultūros Židinį, į lietuviškojo gyvenimo centrą New Yorke.

Žinoma, visas mano dėmesys buvo New York "Islanders" ledo ritulio komandos žaidėjui Dariui Kasparaičiui. Po daugybės perskaitytų pokalbių su juo Lietuvos bei Amerikos laikraščiuose, negalėjau patikėti, kad šis viešplaukis vaikinai yra garsusis Darius Kasparaitis. Priešingai susidarytai nuomonei, kad jis labai iš aukšto žiūrės į savo pašnekovą, teko patirti jo paprastumą ir draugiškumą.

Darius, apžiūrėdamas A. Galdiko galeriją, šypsodamasis prisipažino, kad iš lietuvių dailininkų pažįsta tik M. K. Čiurlionį. Išėdamas Kasparaitis pasirašė svečių

Tautos Fondo metinis susirinkimas įvyks balandžio 29 d., šeštadienį, Kultūros Židinyje. 9 val. ryto mišios už gyvus ir mirusius Tautos Fondo narius ir geradarius. 10 val. ryto - posėdžių pradžia. Nariams kvietimai jau išsiųsti. Jei esate narys ir negavote kvietimo, galite kreiptis į Tautos Fondo raštinę adresu: 351 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207. Telef. ir Fax 718 277 - 0682.

Kęstutis K. Miklas, "Dainavos" meno ansamblio kviečiamas, dalyvaus šio ansamblio 50 metų sukakties minėjime, kuris įvyks balandžio 23 d. Chicagoje. K. Miklas yra buvęs šio ansamblio administratoriumi nuo 1947 iki 1949 metų pabaigos Hanau tremtinių stovykloje Vokietijoje. Jo iniciatyva, perėmus ansamblio administravimą, buvo pakeistas ansamblio koncertų žanras. Šalia įprastos statinės koncerto formos buvo įvesta ir dinaminė, tai yra, antrąjį koncerto dalį atliekant kaip dainos ir tautinių šokių pyne, apjungtą su muzika ir vaidyba.

Is Metropolitan operos rūmų balandžio 15., ši šeštadienį, 1:30 val. popiet New Yorko laiku per radiją bus transliuojama John Corigliano opera "The Ghosts of Versailles". Pagrindiniai solistai: Teresa Stratas, Marilyn Horne, Gino Quilico. Diriguoja James Levine. Ateinantį šeštadienį, balandžio 22 d. šio sezono uždarymas su Richard Wagner opera "Parsifal". Pagrindinę rolę dainuos Placido Domingo.

LB Queens apylinkė, kuriai pirmininkauja Ramutė Česnavičienė, gegužės 7 d. rengia neeilinį vakarą - Šiaulių miesto teatro spektaklį. Šią grupę papildys ir keli aktoriai iš Hamiltono teatro, Kanados.

KOMPIUTERIAI
IBM komp. Nauji ipakuoti, su garantija 486DX2-66, 14"SVGA, 4RAM, 420HD, \$1050. Nemokamas pristatymas arba išsiuntimas į jūsų namus ar ofisą. Supažindinimas su aptarnavimu ir daugybė duotų programų. Galite užsakyti jums reikalingą konfigūraciją. ELSYS Inc., Queens, NY. Tel.: (718) 326-2370, Fax.: (718) 326-2234. (sk.)

TALPINTUVAI PER TRANSPAK siunčiami kas savaitę. Skubius siuntinius siunčiame AIR CARGO. TRANSPAK, 2638 W. 69th Street, Chicago, IL 60629. Telef. 312 436-7772. CONNECTICUT valstijoje 203 232-6600. (sk.)

knygoje.

Teško trumpai pasikalbėti su Dariumi Kasparaičiu. Jis prisipažino, kad prie gyvenimo New Yorke yra pripratęs ir nežinąs ar galėtų vėl sugrįžti į Lietuvos aplinką. Neseniai jis lankėsi Lietuvoje ir suprato, kad tai padaryti būtų labai sunku. Jis dažnai skambina giminėms ir draugams į Lietuvą bei žmonos giminėms į Rusiją. Darius sakė, kad jo brolis taip pat ledo ritulio žaidėjas, o sesuo mokosi Vilniaus Dailės akademijoje. Vaikščiodamas po Kultūros Židinio kiemą, jis pastebėjo, kad čia tikrai pasijunti esąs lietuviškoje aplinkoje.

Kasparaitis sutiko ir nusifotografuoti kartu Kultūros Židinio fone bei gausiai apdovanojo savo kotelėmis su parašais.

Darius Kasparaitis tą dieną aplankė ir Tautos Fondą, Lietuvių Katalikų Religinę Šalpą bei Kultūros Židinį, kur apžiūrėjęs Lietuvių Atletų klubo kambarį, mieliai pritarė minčiai suorganizuoti susitikimą su juo.

Atsiveikindama su Dariumi Kasparaičiu palinkėjau jam daug pergalių ir sėkmės. Darius šypsodamasis palinkėjo to pačio ir mums.

A. J.

Vyskupo Pauliaus A. Baltakis, OFM, šių metų veiklos kalendorius

Balandžio 23 d. - Nukryžiuotojo Jėzaus seselių persikėlimo į Brockton, MA, 50 metų sukakties minėjimas.

Gegužės 7 d. - Prel. Dominiko Pociaus kunigystės 50 metų minėjimas, Kearny, NJ.

Gegužės 14 d. - Sutvirtinimo

Turizmo seminaras

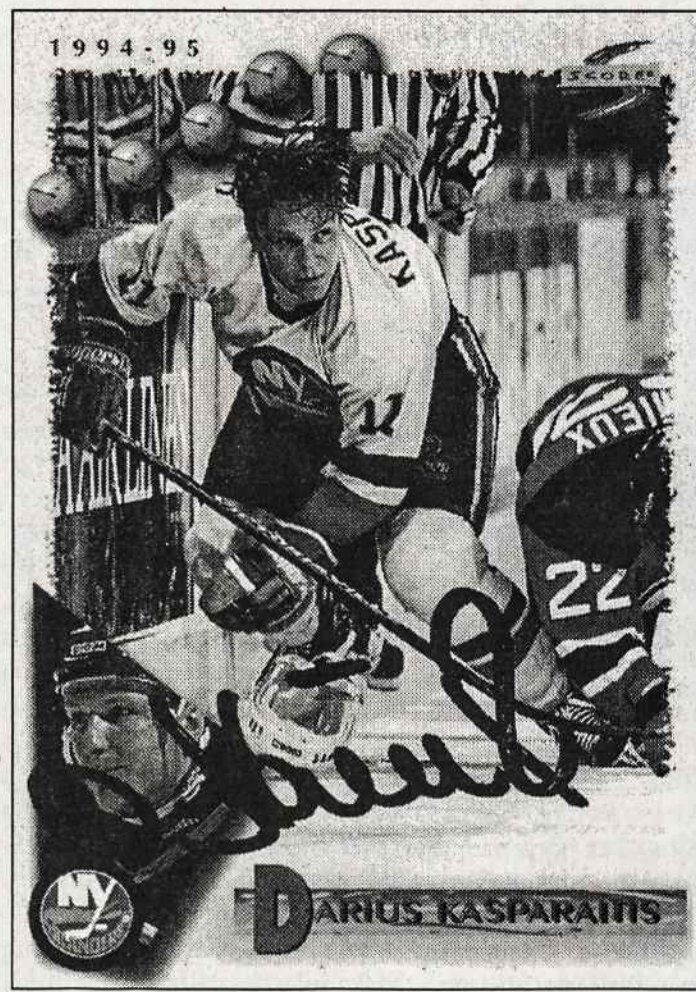
"Vytis", kelionių agentūra, balandžio 18 d., Pensilvanijos viešbutyje, priešais Madison Square Garden, rengia turizmo seminarą. Bus supažindinama su turizmu Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje. Dalyvaus tų valstybių turizmo agentūros, jų generaliniai konsulai. Apie turizmą kalbės Romo Keziso sūnūs Vytis ir Rimas. Dalyvaus ir Finair oro linijos atstovai. Bus parodyta ir turistinių filmų. Seminaras veiks nuo 5 iki 7 v. v.

Naujas pašto skyrius

"Vyties" kelionių agentūra, kuri yra Douglastone, turi gražias erdvas patalpas. Tose patalpose nuo balandžio 15 d. atidaromas naujas pašto skyrius, kur bus atliekamos visos pašto operacijos. Toje vietoje arti nėra pašto įstaigos, tai žmonėms bus patogiau pasinaudoti šiuo nauju pašto skyriumi. Pašto administracija jau suvežė reikiamą įstaigos inventorių. Romas Kezys jau pasirašė visas sutartis su pašto administracija. Pašto adresas: 40 - 24 235 Street, Douglaston, NY 11363.

Reikalinga moteris prižiūrėti 55 metų invalide dešimčiai dienų: nuo balandžio 10 iki balandžio 20 d. Tomis dienomis reikia gyventi šeimoje. Taip pat reikalinga moteris prižiūrėti tą pačią invalide pastoviam darbu ir gyventi šeimoje. Skambinti (201) 669-0020. (sk.)

Lietuvoje leidžiamą mėnesinį kultūros žurnalą "Naujį židinį - Aidus" galima užsiprenumeruoti ir prenumeratą pražėsti per Tėv. Leonardą Andriekų, atsiunčiant jo vardu 44 dol. čekį metams šiuo adresu: Rev. Leonardas Andriekus, OFM, P. O. Box 980, Franciscan Monastery, Kennebunkport, ME 04046. Už tą kainą žurnalas siunčiamas oro paštu. Šis žurnalas yra "Aidų" tęsinys, skiriamas Lietuvos ir viso pasaulio lietuviams. Jis laukiamas vienu iš pačių geriausių Lietuvoje leidžiamų kultūros žurnalų.

Darius Kasparaitis - gimęs 1972 m. spalio 16 d. Elektrėnuose. Ūgis 5'11", svoris - 187 svarai. New York "Islanders" ledo ritulio komandos gynėjas, vienas iš stipriausių NHL mušėjų. "Aš nesu matęs, kad kas nors muštų taip, kaip Kaspar. Aš nenorėčiau žaisti prieš jį", - sako komandos draugas Steve Thomas.

New Yorke užgimė "Versmė"

Naujai atvykusių lietuvių grupės valdyba jau sudarė šiai grupei organizacinius rėmus. Tai bus Lietuvių Bendruomenės New Yorko apygardos viena apylinkė. Ji vadinsis "Versmė". LB NY apygardą sudaro kelios apylinkės,

kurių apimtis yra geografinė, pvz., Queens, Manhattan, Great Neck ir t. t. Gi ši naujoji apylinkė apims visą didžiojo New Yorko plotą (įskaitant ir New Jersey ir Connecticut), ir jungs į šią apylinkę naujai atvykusius iš Lietuvos.

Veiklos pradžia anglų kalbos kursų vadovybė padovanojo "Versmėi" 250 dol. "Versmė" šiuo metu turi jau 175 narius, ir tikisi dar daugiau. Ši organizacija, atrodo, auga greičiau nei kas tikėjosi.

Darbo yra tiek daug, kad "Versmė" sekančią savaitę jau turės savo telefoną: 718 - 776 - 1201. Jis bus Albinos Baniėnės namuose.

Jau paruošti organizacijos įstatai LB organizacijos rėmuose. Naujieji įstatai bus pristatyti visuotiniam susirinkimui gegužės mėn.

O tuo tarpu "Versmė" kviečia visus į jų pirmąjį renginį - vakaronę šeštadienį, balandžio 29 d., 7 val. Kultūros Židinyje, Brooklyne. Įėjimo auka 5 dol. Kviečia ne tik naujuosius ateivius, bet ir visus prijaučiančius lietuviškai veiklai.

Romas Kezys

Sveikiname

Vita ir Petras Dičpinigaičiai, medicinos daktarai, kovo 23 d. susilaukė antrojo sūnaus. Naujagimių džiaugiasi tėvai ir giminės - Algis ir Milda Kvedarai, dr. Juozas ir Irena Dičpinigaičiai.

Dėkojame

Lietuvių Darbininkų Draugijos 7-oji kuopa "Darbininkui" paremti paskyrė 100 dol. auką. Už paramą mūsų spaudai nuosirdžiai dėkojame.

Fighters for Freedom - Lithuanian Partisans Versus the U.S.S.R. - by Juozas Dautmantas. Tai svarbi anglų kalba knyga, nes autorius (tikra pavardė Juozas Lukša) pats buvo partizanų vadas, dalyvavęs įvairiose žygiuose; aprašo 1944 - 1947 metų partizanų operacijas. Jis net prasimuša į vakarus, pasiekia Vokietiją ir Prancūziją, atneša daug žinių. Čia pasirošia tolimiesiems partizaniniams karami. Vėl lėktuvu grįžta į Lietuvą ir ten išduotas neužilgo žuva. Lietuviškai šios knygos išleistas kelios laidos. Angliškai išleista ši antroji laida. 279 psl., minkštasis viršelis. Gaunama "Darbininko" administracijoje. Kaina 10 dol. su persiuntimu. (sk.)

Amerikiečiai už nepriklausomą Lietuvą, Inc. rengia Lietuvių liaudies muzikos koncertą

balandžio 22, šeštadienį, 1995, 7 v. v.

Sergeantville United Methodist bažnyčios salėje,
W. Ringoes - Rosemont Road (Rt 604) Sergeantville, NJ.

Programą atliks Lietuvių liaudies ansamblis iš Philadelphijos, PA ir lietuvių tautinių šokių grupė "Žilvinas".

Programą praves Estera Washofsky.

Po programos - atgaiva. Įeinant aukojama 5 dol.

Directions: Rt 12 West from Remington to circle take Route 523 (sign for Stocton) to amber blinking light; turn right to Route 604; United Methodist Church is 5th building on right.

Dėl informacijų skambinti: 908 - 580 - 0399

HARTFORDO RAMOVĖNAI visus maloniai kviečia į balandžio 22 d., šeštadienį, 7 val. vak. Šv. Trejybės salėje Hartforde įvyksiantį Nijolės Ščiukaitės ir Jurgio Žukausko

KONCERTĄ

Tai bus pirmas jų pasirodymas Naujojoje Anglijoje. Po koncerto - šokiai. Veiks bufetas.

Auka - 10 dol.

Dėl informacijų skambinti (203) 529-6804.